

अजिरकोट गाउँपालिकाद्वारा
चालु आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को

दोस्रो चौमासिक
सार्वजनिक सुनुवाई
संक्षिप्त प्रतिवेदन

आयोजक

अजिरकोट गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, भच्चेक, गोरखा

प्रतिवेदक तयार पार्ने : लीलाधर कोइराला
समन्वय संस्था : गोरखा सन्देश मिडिया प्रा. लि.

प्रतिवेदन प्रेश गरिएको मिति २०८२/१२/२७

१. कार्यक्रमको परिचय

सार्वजनिक निकायले प्रदान गर्ने सेवाको प्रभावकारिता मापन गर्न, सेवाग्राहीबाट मूल्याङ्कन गराउन तथा सेवा प्रवाहमा थप सुधार ल्याउनको उद्देश्यले सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिन्छ। नागरिकलाई सार्वजनिक निकायले गर्दै आएका गतिविधिहरूको बारेमा सूचना माग्ने, पाउनुपर्ने र अवलोकन गर्ने अधिकार सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन-२०६४ तथा नियमावली-२०६५ ले सुनिश्चित गरेको छ। त्यसैगरी, सुशासन (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) सम्बन्धी ऐन-२०६४ तथा नियमावली-२०६५ ले हरेक सार्वजनिक निकायले आफ्नो कार्य, सेवा तथा प्रक्रियाबारे नागरिकहरूलाई सू-सूचित गराई सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने बाध्यकारी व्यवस्था गरेको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन-२०७४ ले सार्वजनिक सुनुवाई तथा सार्वजनिक परीक्षण गर्ने व्यवस्था राखेको छ। नेपाल सरकारले स्थानीय निकाय सार्वजनिक सुनुवाई सम्बन्धी कार्यविधि-२०६७ तयार गरी कार्यान्वयन गर्दै आएको छ, जसअनुसार स्थानीय स्तरमा सेवा प्रवाह, विकास निर्माणका कार्य तथा राजस्व व्यवस्थापनको अवस्थाबारे नागरिकसँग प्रत्यक्ष संवाद गर्दै सुशासनलाई सुदृढ बनाउने लक्ष्य राखिएको छ।

उक्त कानुनी व्यवस्था र कार्यविधिअनुसार आफूले प्रदान गरेको सेवा, सञ्चालनमा रहेका विकास निर्माणका कार्य तथा समग्र गतिविधिहरू सार्वजनिक गर्दै सुधार आवश्यक पक्षहरूमा छलफल गर्न, सेवाग्राहीसमक्ष सेवा प्रदायकलाई जवाफदेही बनाउने र सेवाग्राहीका गुनासा तथा जिज्ञासाहरूको बारेमा हाकाहाकी प्रश्नोत्तर गराउने उद्देश्यले सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन गरिएको हो।

यसै क्रममा अजिरकोट गाउँपालिका वडा नं. ३, हंसपुर, गोरखामा २०८२ चैत्र २३ गते सोमबारका दिन सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको थियो। कार्यक्रममा गाउँपालिकाले चालु आर्थिक वर्षमा सम्पन्न भएका गतिविधिहरू, विकास निर्माणका आयोजनाहरू, सेवा प्रवाहका अवस्था, सामाजिक सुरक्षा भुक्तानी, शिक्षा-स्वास्थ्य सेवाको स्थिति तथा राजस्व-व्यवस्थापनको तथ्याङ्क सार्वजनिक रूपमा प्रस्तुत गरियो।

कार्यक्रममा सहभागी सेवाग्राहीहरूले सडक, खानेपानी, स्वास्थ्य सेवा, विद्यालय व्यवस्थापन, पहिरो जोखिम नियन्त्रण, सामाजिक सुरक्षा वितरणमा देखिएका समस्या तथा ढिलासुस्तीका विषयमा स्पष्ट प्रश्नहरू राखेका थिए। प्रस्तुत जिज्ञासाहरूको सम्बन्धित अधिकारीहरूले खुला रूपमा जवाफ प्रदान गरेका थिए। साथै, सेवा प्रवाहमा सुधार ल्याउन आवश्यक समन्वय, अनुगमन र प्रक्रिया सहज बनाइने प्रतिवद्धता व्यक्त गरिएको थियो। यसरी सम्पन्न सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमले स्थानीय तहमा पारदर्शिता, जवाफदेहिता तथा नागरिक सहभागितालाई थप मजबुत बनाउँदै सुशासन अभिवृद्धिमा महत्वपूर्ण योगदान गरेको छ।

२. सार्वजनिक सुनुवाईको औचित्य

गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका विकास निर्माणका कार्यहरू तथा विभिन्न सेवाप्रवाहका प्रक्रियाहरूको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन गर्न, सेवाग्राहीबाट प्राप्त हुने प्रतिक्रिया, सुझाव र गुनासाहरूलाई प्रत्यक्ष रूपमा संकलन गर्न सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम अत्यन्तै उपयोगी मानिन्छ। गाउँपालिका र मातहतका कार्यालयहरूले प्रदान गर्ने सेवा तथा सुविधा कति प्रभावकारी छन्, कहाँ कमजोरी छ र आगामी दिनमा के-कस्तो सुधार आवश्यक पर्छ भन्ने विषयमा स्पष्ट जानकारी प्राप्त गर्न सार्वजनिक सुनुवाई महत्वपूर्ण माध्यमका रूपमा रहेर आएको छ।

सार्वजनिक सुनुवाईले कानुनी शासन, सामाजिक उत्तरदायित्व तथा सार्वजनिक जवाफदेहिताको अभ्यासलाई सुदृढ गर्छ। साथै नागरिकले पाउनुपर्ने सूचनाको हकलाई सुनिश्चित गर्न पनि यसले निर्णायक भूमिका खेल्दछ। नागरिकले प्रत्यक्ष रूपमा सेवा प्रदायकसँग प्रश्न सोध्न, समस्याहरू खुला रूपमा राख्न तथा सुधारका सुझाव दिन पाउने वातावरण सिर्जना हुँदा सेवा प्रणाली थप पारदर्शी र प्रभावकारी बन्छ।

यिनै कारणहरूले गर्दा हरेक सार्वजनिक निकायका लागि सार्वजनिक सुनुवाई अनिवार्य रूपमा सञ्चालन गर्नु आवश्यक छ। सोही कानुनी तथा प्रशासनिक दायित्वअनुसार अजिरकोट गाउँपालिकाले चालु आर्थिक वर्षको पहिलो चौमासिकको समीक्षा गर्दै सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरेको हो, जसले सेवाग्राहीका गुनासा सुन्न, सुधारका दिशानिर्देशन पाउन र सुशासन प्रवर्द्धन गर्न महत्वपूर्ण आधार प्रदान गरेको छ।

३ सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको उद्देश्य

अजिरकोट गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को दोस्रो चौमासिक अवधिमा गरेका सेवा प्रवाह, विकास निर्माणका कार्य तथा विविध गतिविधिहरूको बारेमा आम नागरिकको धारणा, सुझाव, प्रतिक्रिया तथा गुनासोहरू प्रत्यक्ष रूपमा प्राप्त गर्न सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको हो।

गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को दोस्रो चौमासिक अवधिमा सम्पन्न गरेका योजनाहरू, बजेट कार्यान्वयनको अवस्था तथा सेवा प्रवाहको गुणस्तरबारे नागरिकलाई सार्वजनिक रूपमा जानकारी गराउनु नै यस कार्यक्रमको मूल उद्देश्य रहेको थियो। साथै, सेवाग्राही तथा स्थानीयवासीको अभिमत संकलन गरी आगामी कार्यहरूमा आवश्यक सुधारका दिशानिर्देशन पाउनसमेत सार्वजनिक सुनुवाई महत्वपूर्ण माध्यमका रूपमा उपयोग गरिएको छ।

- सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता कायम गर्ने उद्देश्यले पालिका तथा वडा कार्यालयहरूले सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम, योजना, बजेट र सेवासम्बन्धी सूचनाहरू नागरिक समक्ष स्पष्ट रूपमा प्रस्तुत गर्ने,
- सेवा प्रदायक र सेवाग्राहीबीच प्रत्यक्ष संवाद र अन्तरक्रिया गराउने मञ्च निर्माण गर्ने, जसले जनताको जिज्ञासा, गुनासो र सुझावहरूलाई प्राथमिकतामा राख्न सघाउ पुऱ्याउँछ,
- सेवा प्रदायकलाई नागरिकप्रति उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सार्वजनिक सेवाको गुणस्तर सुधार गर्न,
- सूचनाको हकसम्बन्धी कानुनी प्रावधानहरूको कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्न,
- स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र विषयगत शाखा प्रमुखहरूलाई जनतासमक्ष ल्याई उनीहरूलाई प्रत्यक्ष सवाल-जवाफमा सहभागी गराउने, जसले उनीहरूको उत्तरदायित्व बोध बढाउँछ,
- नागरिकहरूको सक्रिय सहभागिता सुनिश्चित गर्दै योजना निर्माणदेखि कार्यान्वयनसम्मको प्रक्रियामा उनीहरूको भूमिका मजबुत बनाउने,
- सार्वजनिक सेवा, योजना तथा विकास निर्माण कार्यहरूमा गुणस्तरीयता, पारदर्शिता र समावेशितालाई प्रोत्साहन गर्ने,
- शासन प्रणालीमा सुशासन, जनउत्तरदायित्व र समावेशी सहभागिता प्रवर्द्धन गर्दै लोकतान्त्रिक अभ्यासलाई बलियो बनाउने,

४. महत्व

सार्वजनिक सुनुवाई स्थानीय सरकारको पारदर्शिता र उत्तरदायित्व सुनिश्चित गर्ने एक प्रभावकारी उपाय हो। यसले जनतालाई स्थानीय सरकारका कामकाजी प्रक्रियामा संलग्न गराउने मात्र होइन, उनीहरूको सूचनाको हकलाई पनि सुनिश्चित गर्दछ। सार्वजनिक सुनुवाईको माध्यमबाट नागरिकलाई स्थानीय सरकारका योजनाहरू, बजेट, खर्च र सेवा प्रवाहका बारेमा जानकारी प्रदान गर्न सकिन्छ। जसले उनीहरूलाई सक्रिय बनाउँछ, र सरकारप्रति विश्वास सिर्जना गर्छ। यसले नागरिकको सहभागिता र सुझावलाई समेट्ने प्रक्रिया निर्माण गर्छ, जसले विकास निर्माण कार्य र सेवा प्रवाहमा सुधार ल्याउँछ।

गाउँपालिकाका सेवा प्रदायक कार्यालयहरूबाट प्रवाहित हुने सेवाहरूको गुणस्तर र प्रभावकारिता सार्वजनिक सुनुवाईको दौरान जनतासम्म पुग्छ, जसबाट नागरिकको विश्वासमा वृद्धि हुन्छ। साथै, यस प्रक्रियाले सरकारी निकायहरूको जवाफदेहिता बढाउँछ र त्यसको कार्यप्रदर्शनलाई जनमुखी बनाउँछ। पारदर्शिता र जनसहभागिता बढाउँदा भ्रष्टाचारको सम्भावना घट्छ, किनकि सरकारी गतिविधिहरू जनताको नजरमा रहन्छ। यसले सेवाग्राही र सेवा प्रदायकबीचको खाडल कम गर्न मद्दत गर्छ र सेवा प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरूलाई आफ्नो हक र अधिकारबारे सचेत बनाउँछ। अन्ततः, सार्वजनिक सुनुवाईले जनताको सशक्तीकरण र विकासको मार्गमा एक महत्वपूर्ण कडीको रूपमा कार्य गर्दछ, जसले समावेशी र उत्तरदायी शासन प्रणाली निर्माण गर्न मद्दत पुऱ्याउँछ। त्यसबाहेक सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमका थप महत्व तल उल्लेखित रहेका छन्।

- गाउँपालिका मातहत र पालिका भित्रका विकास निर्माण तथा सेवा प्रवाह गुणस्तरीय बनाई सेवाप्रति नागरिकमा विश्वास अभिवृद्धि गर्न

- गाउँपालिका मातहतको कार्यालयहरूबाट प्रवाह हुने सेवाहरूका बारे सरोकारवाला तथा आम नागरिकलाई सचेतना अभिवृद्धि गर्न,
- गाउँपालिकाले गरेका विकास निर्माणका साथै अन्य विभिन्न क्रियाकलापहरूका सवालमा सरोकारवाला नागरिकप्रति जबाफदेहिता अभिवृद्धि गर्न,
- गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहमा सेवाग्राहीको सहभागितामा वृद्धि गर्न,
- गाउँपालिका कार्यालयको हरेक प्रकारका योजना तथा कार्यक्रमलाई पारदर्शी बनाउन,
- सेवाग्राहीलाई आफूले प्राप्त गर्ने हक अधिकारका बारेमा जानकारी गराउने जबाफदेही निकाय र पदाधिकारीलाई सजक तथा जिम्मेवार बनाउन,

५. कार्यक्रमबाट भएका उपलब्धिहरू

कार्यक्रमबाट भएका उपलब्धिहरूले नागरिक र गाउँपालिकाबीचको सम्बन्धलाई मजबुत बनाउन अत्यन्त महत्वपूर्ण भूमिका खेलेका छन्। सार्वजनिक सुनुवाईजस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको भए नागरिक र स्थानीय सरकारबीचको संवाद, समझदारी तथा विश्वासमा दूरी बढ्ने सम्भावना रहन्छ।

तर यस प्रक्रियाले नागरिकलाई आफ्नो हक, अधिकार तथा गाउँपालिकाले गरेका निर्णयहरूमा सहभागी हुने अवसर प्रदान गर्दछ, जसका कारण दीर्घकालमा जनतासँगको विश्वास, सहकार्य र समन्वय अझ प्रगाढ बन्छ। सार्वजनिक सुनुवाईले सेवा प्रवाहको अवस्थाबारे प्रत्यक्ष रूपमा नागरिकको अनुभव, समस्या, सुझाव र अपेक्षाहरू थाहा पाउन मद्दत गर्छ, जसका आधारमा गाउँपालिकाले आफ्नो सेवा प्रदान गर्ने तरिका कस्तो छ र कहाँ-कहाँ सुधार आवश्यक छ भन्ने स्पष्ट मूल्यांकन गर्न सक्षम हुन्छ।

यस कार्यक्रमबाट सेवा प्रदायक निकायले गरेका कामहरूको परिणाम, उपलब्धि र सीमाहरू नागरिकसमक्ष खुलेर प्रस्तुत हुन्छन्। नागरिकले पनि आफूले पाएका सेवा, सामना गरेका चुनौती र आगामी दिनमा कस्तो सुधार चाहिन्छ भन्ने कुरा खुला रूपमा राख्न पाउँछन्। यसरी सार्वजनिक सुनुवाई प्रक्रियाबाट राम्रा अभ्यासहरू पहिचान गरेर निरन्तरता दिन र कमजोरीहरू सुधार गर्न ठोस आधार प्राप्त हुन्छ, जसले सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, प्रभावकारी र जनमैत्री बनाउने दिशा निर्धारित गर्छ। यस्तै, कार्यक्रमले पारदर्शिता, जबाफदेहिता र सुशासनलाई संस्थागत गर्ने वातावरण सिर्जना गरेको छ। सेवा प्रदायकलाई नियमित रूपमा मूल्यांकन हुने र नागरिकसमक्ष जबाफदेही बन्नुपर्ने भावना विकसित हुन्छ, जसले निर्णय प्रक्रियामा सावधानी, उत्तरदायित्व र पारदर्शितालाई प्रवर्द्धन गर्छ। साथै, नागरिकको सक्रियता र सहभागिता बढ्दै जाँदा योजना निर्माणदेखि कार्यान्वयनसम्म उनीहरूको भूमिकालाई मजबुत बनाउने अवसर प्राप्त भएको छ। सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमले गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, योजना कार्यान्वयन, नीति निर्माण र समग्र प्रशासनिक अभ्यासमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन मद्दत गरेको छ, जसले भविष्यमा दिगो विकास, प्रभावकारी शासन र जनमुखी प्रशासनका लागि आधार तयार भएको छ।

६. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको विवरण

कार्यक्रमको नाम : सार्वजनिक सुनुवाई आर्थिक वर्ष (२०८२/०८३) दोस्रो चौमासिक

विषय: गाउँपालिकाले प्रदान गरेका सेवा प्रवाह र विकास निर्माण योजना

सम्बन्धित कार्यालय: अजिरकोट गाउँपालिका

मिति : २०८२ चैत्र २३ गते सोमवार

स्थान: अजिरकोट गाउँपालिका वडा नम्बर ३ को कार्यालय

सहजकर्ता: लीलाधर कोइराला

समन्वय संस्था: गोरखा सन्देश मिडिया प्रा. लि

सहजकर्ता आवद्ध संस्था: पालिका लाइभ डटकम

कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको अवधि २ घण्टा ११ मिनेट

कार्यक्रममा सहभागी संख्या : ६४ जना

नागरिक प्रतिवेदन सवेक्षणको सहभागी संख्या ५१ जना

बहिर्गमन अभिमत सर्वेक्षण सहभागी संख्या: ७१ जना

७. सञ्चालन प्रक्रिया : प्रारम्भिक चरण

समन्वयात्मक बैठक

अरिकोट गाउँपालिकाद्वारा चालु आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को दोस्रो चौमासिक अवधिसम्म सञ्चालित कार्यक्रमहरू तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहको प्रभावकारिताको लागि गाउँपालिकाले गरेको निर्णय अनुसार अजिरकोट गाउँकार्यपालिकासंग समन्वयात्मक छलफल पश्चात् सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने सहमति भएको थियो । २०८२ चैत्र २३ गते अजिरकोट गाउँपालिका वडा नं ३, हंसपुरमा सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन गर्ने मिति तय भए पश्चात् सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालनको लागि आवश्यक तयारी गरिएको थियो । गाउँपालिकाको कार्यालयले आयोजना गरेको गाउँपालिका स्तरीय सार्वजनिक सुनुवाईलाई गाउँपालिकाको कार्यालयले व्यवस्थापन तथा समन्वयका कार्यहरू गरेको थियो ।

गाउँपालिकाले वडाध्यक्ष तथा अन्य सरोकारवालाहरू एवं संचारमाध्यमहरूसँग नियमित सम्पर्क तथा समन्वय गरिएको थियो । ऐन, नियम, निर्देशिका तथा कार्यविधिको माफ्त स्थानीय तहले जनतालाई प्रवाह गर्ने वस्तु तथा सेवा सुविधाहरू के के र कस्ता खालका छन्? ती कसरी उपलब्ध गराउने गरिएको छ? सेवा प्रवाह गर्न लागि कस्ता कस्ता खालका ऐन, नियम तथा कार्यविधिहरू लागू भएका छन् । यिनीहरूको आधारमा रहेर के कस्ता वस्तु तथा सेवा सुविधा प्रवाह गर्नु पर्ने अवस्था छ भन्ने कुराको अध्ययन, स्थानीय सरकारी कार्यालयले कस्तो सेवा सुविधा तथा वस्तु जनतालाई उपलब्ध गराएका छन् सो को तुलना गरी छलफल गर्नका लागि स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५, स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६, सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ सुशासन नियमावली, २०६५ स्थानीय निकाय सार्वजनिक सुनुवाई सम्बन्धी कार्यविधि, २०६७, सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ र नियमावली २०६५ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन- २०७४ जस्ता विभिन्न ऐन नियम, निर्देशिका र कार्यविधिहरूको विस्तृत अध्ययन आयोजक तथा समन्वय गर्ने संस्थाका प्रतिनिधि र सहजकर्ताद्वारा गरिएको थियो ।

बहिर्गमन अभिमत सञ्चालन

सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालनको क्रममा नागरिकहरूबाट अभिमत लिन बहिर्गमन अभिमत वा नागरिक प्रतिवेदन पत्र अनिवार्य सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । तर, अजिरकोट गाउँपालिकाले बहिर्गमन अभिमत, नागरिक प्रतिवेदन पत्र वा कुनै नागरिकको मत लिने कार्यहरू सञ्चालन गरेको थिएन । यसका अलवा विभिन्न सञ्चार माध्यमबाट समेत अभिमत लिइएको थियो ।

कार्यान्वयन चरण

अजिरकोट गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, गोरखाको आयोजनामा सञ्चालन गरिएको सार्वजनिक सुनुवाईमा सहभागीहरूको उपस्थिति सँगै सुरु गरिएको थियो । सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा जवाफदेही वक्ताहरू र अतिथिहरूको परिचय गराउँदै आसन ग्रहण गराइएको थियो । त्यस्तै निमन्त्रणा स्वीकार गरेर उपस्थित कार्यपालिका सदस्यहरू, वडा समितिका सदस्यहरू, विषयगत शाखाका प्रमुखहरू, वडासचिवहरू, विकास साभेदार संस्थाका प्रमुख/प्रतिनिधिहरू, पत्रकारलगायत सञ्चार संस्थाका प्रतिनिधिहरू, बुद्धिजीवी, समाजसेवी, राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरू लगायतका कार्यक्रममा उपस्थित सबैलाई यथास्थानमा आसन ग्रहण गराइएको थियो ।

अजिरकोट गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष अनिता भूजेलले सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन गर्नुको उद्देश्य जानकारी गराउनु भएको थियो । त्यसपछि नागरिकहरूले जिज्ञासा तथा गुनासाहरू राखी प्रश्नोत्तर गराइएको थियो । त्यसैगरी गाउँपालिकाका निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा शिक्षा शाखा प्रमुख सिताराम पन्थले चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को दोस्रो चौमासिक अवधिसम्म गाउँपालिकामा भएको आय, व्यय तथा समग्र वित्तीय प्रगतिको अवस्थाको बारेमा जानकारी गराउनु भएको थियो । सार्वजनिक सुनुवाईमा उपस्थित नागरिकहरूलाई आफूले भोगेका, अनुभव गरेका तथा गाउँपालिकालाई अभै सक्षम र सम्बद्ध बनाउनका लागि प्रश्न, जिज्ञासा तथा गुनासाहरू राख्न भनिएको थियो । आएका प्रश्नहरूको अरिकोट गाउँपालिकाका अध्यक्ष दीपक देवकोटा, निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र विभिन्न शाखा प्रमुखसहित सरोकारवाला र नागरिकहरूबीच हाक्काहक्की प्रश्नोत्तर गराइएको थियो।

C. नागरिक प्रतिवेदन र बहिर्गमन अभिमत संश्लेषण सहित सम्पादन : पत्रकार लीलाधर कोइराला

९ . कार्यक्रम सञ्चालन फर्माट

- कार्यक्रमको औपचारिक उद्घाटन : गाउँपालिका अध्यक्ष श्री दीपक देवकोटा ज्यूबाट
- राष्ट्रिय गानको प्रस्तुति
- ज्ञातअज्ञात शहिदहरुको सम्भनामा १ मिनेट मौनधारण
- स्वागत मतव्य तथा कार्यक्रमको उद्देश्यमाथि : गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री अनिता भूजेलज्यूबाट
- कार्यक्रमको आचार संहिता : सहजकर्ता
- गाउँपालिकाको सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धि जानकारी : निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री सिताराम पन्थज्यूबाट,
- गाउँपालिकाको दास्रो चौमासिकमा भएका विकास निर्माणका बारेमा संक्षिप्त जानकारी : गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री दीपक देवकोटा ज्यूबाट,
- नागरिक प्रतिवेदन र बहिर्गमन अभिमत प्रस्तुत : पत्रकार धनबहादुर तामाङ
- सहभागिहरुबाट लिखित तथा मौखिक प्रश्न, जिज्ञासा र सुझाव संकलन
- सहभागिबाट उठेका प्रश्न, जिज्ञासाहरुको सम्बन्धत जवाफदेहि बक्ताहरुबाट
- थप जिज्ञासाका लागि आह्वान
- सम्बन्धित जवाफदेहि बक्ताहरुबाट थप जिज्ञासाहरुको जवाफ तथा स्पष्टउत्ती
- धन्यवादसहित कार्यक्रम समापन : गाउँपालिका अध्यक्ष तथा कार्यक्रमका अध्यक्ष श्री दीपक देवकोटा ज्यू,

१०) कार्यक्रममा भएका सवाल जवाफहरु

सार्वजनिक सुनुवाईमा मुख्य रूपमा आएका प्रश्नहरु र तिनका उत्तरहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

क्र.स	प्रश्नकर्ता को नाम र ठेगाना	प्रश्नहरु	जवाफदेहि वक्ता	जवाफ
१	यदु भट्ट वडा नं २	-जल, जमिन र जंगलका विषय केही समय अघि काठमाडौंमा भएको विज्ञ भेलामा उठेको थियो। अहिले वडा नं. १ र २ का प्रायः भू-भागमा जडीबुटी उपलब्ध छन्। यसमा गाउँपालिकाको भूमिका तथा योजना के छ? -अरू प्रदेशमा चुत्रो तथा अन्य जडीबुटी संकलन भएको देखिन्छ। खरिबोटको साविकको वडा नं. ६ का धेरै ठाउँमा यस्तो सम्भावना छ। त्यसका लागि के-के योजना छन्?	दीपक देवकोटा अध्यक्ष	-उठाइएको यो विषय अत्यन्त सान्दर्भिक र महत्वपूर्ण छ। जल, जमिन र जंगलको दिगो उपयोग तथा जडीबुटीको सम्भावनालाई स्थानीय आयआर्जनसँग जोड्ने विषयमा गाउँपालिका गम्भीर छ। वडा नं. १ र २ लगायतका क्षेत्रमा रहेका जडीबुटीहरुको पहिचान, नक्साङ्कन र संरक्षणका लागि प्रारम्भिक अध्ययन गर्ने तयारी भइरहेको छ। समुदाय वन उपभोक्ता समूहहरूसँग समन्वय गर्दै जडीबुटीको दिगो संकलन र व्यवस्थापन सुनिश्चित गरिनेछ। साथै, संकलन मात्र नभई प्रशोधन र मूल्य अभिवृद्धि हुने किसिमका कार्यक्रम ल्याउने, तालिम प्रदान गर्ने र बजारसँग जोड्ने योजना पनि अघि बढाइनेछ। -खरिबोट क्षेत्र तथा साविकको वडा नं. ६ मा चुत्रो लगायतका जडीबुटीको राम्रो सम्भावना रहेको कुरा हामीले पनि पहिचान गरेका छौं। यसलाई व्यवस्थित संकलन प्रणालीमा ल्याउने, स्थानीय संकलकहरुलाई तालिम दिने र दिगो व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्ने योजना छ। जडीबुटीलाई कच्चा रूपमा मात्र बेच्ने प्रवृत्ति घटाउँदै स्थानीय स्तरमै प्रशोधन गर्ने, सहकारी तथा निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गर्ने र बजारसँग जोड्ने कार्यक्रमहरु अघि बढाइनेछ।

		<p>-माथिल्लो भेगको बौद्ध हिमाल सर्किटमा आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटक आउँदा त्यहाँ खाने, बस्ने तथा अन्य सेवा सुविधा के छन् र अब के-के गर्ने योजना छ?</p>		<p>-बौद्ध हिमाल सर्किट अत्यन्तै सम्भावनायुक्त पर्यटन क्षेत्र हो। ट्रेकिङ एजेन्सिज एसोसिएसन अफ नेपाल (टान) सँगको सहकार्यमा तथा गोरखाका बारपाक-सुलिकोट अजिरकोट, लमजुङका दूधपोखरी, दोर्दी र मस्याङ्दी गाउँपालिका लगायतका स्थानीय तहसँग समन्वय गर्दै हामीले यो सर्किटको विकास कार्य अघि बढाइरहेका छौं। हाल यस क्षेत्रको नक्साङ्कनको काम भइरहेको छ। साथै वडा नं. २ खरिवोट क्षेत्रबाट दूधपोखरी तथा नारातपोखरीसम्म पुग्ने पदमार्ग निर्माणको काम पनि क्रमशः अघि बढिरहेको छ। चालु आर्थिक वर्षमा यस रुटका लागि बजेट व्यवस्थापन गरिएको भए पनि भदौ २३ र २४ को आन्दोलनपश्चात् केही योजना प्रभावित भएर हटाइएको अवस्था छ। तथापि, यो सर्किट विकास गर्ने हाम्रो दीर्घकालीन योजना भने निरन्तर कायम छ। हाल त्यहाँ आधारभूत रूपमा वडा नं. २ का ओलाङ, अपुन तथा वडा नं. ३ र ४ का सिरानडाँडा र नम्की क्षेत्रमा केही होमस्टे तथा स्थानीयस्तरका सेवा उपलब्ध छन्। तर पर्यटकको बढ्दो आवश्यकता अनुसार पर्याप्त पूर्वाधार अभै विकास गर्न बाँकी छ। यसलाई व्यवस्थित बनाउन होमस्टे विस्तार, सामुदायिक लज विकास, पदमार्ग सुधार, सूचना केन्द्र स्थापना तथा स्थानीय उत्पादनमा आधारित सेवा प्रवर्द्धन गर्ने योजना अघि सारिएको छ। साथै, पर्यटकलाई सुरक्षित, सहज र गुणस्तरीय सेवा उपलब्ध गराउन स्थानीय समुदायसँग सहकार्य गर्दै पर्यटन पूर्वाधारलाई क्रमशः सुदृढ बनाइनेछ।</p>
२	सुकबहादुर तामाङ वडा नं ४	<p>-दुई वर्षअघि मेरा बाबुको निधन भएपछि लालपुर्जा लगायतका कागजी प्रक्रिया पूरा गर्न निकै झन्झट व्यहोर्नुपरेको थियो। अहिले प्रविधिको विकाससँगै यस्ता सिफारिस तथा सेवाहरूलाई विद्युतीय माध्यमबाट अझ सहज र छरितो बनाउन सकिने देखिन्छ। यसतर्फ गाउँपालिकाको के योजना छ?</p> <p>-वडा नं. ५ को रातामाटा क्षेत्रमा रहेका दुई वटा खोलामा आवतजावतका लागि बाटो तथा अस्थायी पुलको अभाव हुँदा स्थानीय बासिन्दा तथा विद्यार्थीहरूलाई दैनिक रूपमा समस्या भइरहेको छ। यस समस्याको समाधान गाउँपालिकाले कहिले र कसरी गर्ने योजना बनाएको छ?</p>	दीपक देवकोटा अध्यक्ष	<p>-सेवा प्रवाहलाई सरल, छरितो र नागरिकमैत्री बनाउने विषयमा गाउँपालिका गम्भीर छ। विगतमा कागजी प्रक्रिया झन्झटिलो हुने र नागरिकले अनावश्यक दुःख पाउने अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै अब सिफारिसलगायतका सेवाहरूलाई क्रमशः विद्युतीय प्रणालीमार्फत उपलब्ध गराउने तयारी भइरहेको छ। यसका लागि आवश्यक प्रविधि, प्रणाली विकास तथा कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धिको काम अघि बढाइएको छ। आगामी दिनमा नागरिकहरूले घरबाटै वा नजिकैबाट अनलाइन माध्यममार्फत सेवा लिन सक्ने वातावरण बनाउने हाम्रो लक्ष्य रहेको छ।</p> <p>-वडा नं. ५ को रातामाटा क्षेत्रमा रहेका खोलामा बाटो तथा अस्थायी पुल नहुँदा स्थानीय बासिन्दा र विशेषगरी विद्यार्थीहरूलाई समस्या भइरहेको कुरा गाउँपालिकालाई जानकारी छ र यो हाम्रो प्राथमिकतामा परेको विषय हो। तत्कालका लागि अस्थायी पुल वा वैकल्पिक बाटोको व्यवस्था गर्ने सम्भावनामा काम अघि बढाइनेछ भने दीर्घकालीन रूपमा सुरक्षित र दिगो पुल निर्माणका लागि प्राविधिक अध्ययन, बजेट व्यवस्थापन र आवश्यक समन्वय गर्ने तयारी भइरहेको छ। सम्बन्धित वडा र सरोकारवाला निकायसँग सहकार्य गरेर यस समस्याको समाधान छिट्टै खोजिनेछ, भन्ने विश्वास दिलाउन चाहन्छु।</p>

३	<p>प्रकाश ढकाल वडा न ५</p>	<p>-५ वर्षअघि नै मृत्यु भइसकेका व्यक्तिहरूको नाम अझै पनि मतदाता नामावलीमा रहेको देखिन्छ। यस्तो अवस्था किन भएको हो र यसलाई हटाउने जिम्मेवारी कसको हो? यसमा गाउँपालिकाले नै पहल गर्ने हो वा अन्य निकायको समन्वय आवश्यक पर्छ?</p> <p>-विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा 'दलित नमुना बस्ती' जस्ता शब्द प्रयोग गर्ने विषयमा पनि पुनर्विचार गर्नुपर्ने देखिन्छ। अहिलेको सन्दर्भमा समाजलाई जातका आधारमा होइन, आर्थिक अवस्थाका आधारमा धनी र गरिबका रूपमा हेरेर कार्यक्रमहरू लक्षित गर्नुपर्ने आवश्यकता छ भन्ने धारणा राख्न चाहन्छु। यस विषयमा गाउँपालिकाको दृष्टिकोण के छ?</p>	<p>दीपक देवकोटा अध्यक्ष</p>	<p>-मृत्यु भइसकेका व्यक्तिहरूको नाम मतदाता नामावलीमा रहनु उपयुक्त होइन। यस्तो नामावली अद्यावधिक गर्ने मुख्य जिम्मेवारी निर्वाचन कार्यालयको हुन्छ। तर गाउँपालिकाले पनि यसमा सहजीकरण गर्ने भूमिका निर्वाह गर्छ। सम्बन्धित वडा कार्यालयबाट यस्ता विवरण संकलन गरी निर्वाचन कार्यालयसँग समन्वय गरेर नामावली सच्याउने प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ। यस विषयलाई प्राथमिकतामा राखेर आवश्यक पहल तत्काल सुरु गरिनेछ।</p> <p>-'दलित नमुना बस्ती' जस्ता शब्द प्रयोग गर्ने विषय संवेदनशील छ। विगतमा पछाडि परेका समुदायलाई लक्षित गरेर कार्यक्रम ल्याए पनि अहिलेको सन्दर्भमा सबै नागरिकलाई समान रूपमा सम्मान गर्ने र विभेदरहित समाज निर्माण गर्ने दिशामा हामी अघि बढ्नुपर्छ भन्ने कुरामा हामी पनि सचेत छौं। आगामी दिनमा यस्ता कार्यक्रमहरूलाई अझ समावेशी, सम्मानजनक र आवश्यकता अनुसार विशेषगरी आर्थिक अवस्थालाई आधार मानेर परिभाषित गर्नेतर्फ ध्यान दिइनेछ।</p>
४	<p>मित्रप्रसाद देवकोटा वडा न ५</p>	<p>-दूध डेरीका विषयमा गाउँपालिकाले के-के काम गरिरहेको छ, त्यो अलि प्रस्ट पारिदिनु हुन अनुरोध छ?</p> <p>-रातो किताबमा विभिन्न कार्यक्रम समावेश हुन्छ तर कार्यक्रम हुँदैन किन होला?</p> <p>-कृषि उत्पादनका विषयमा कति उत्पादन भएको छ, यसको डाटा कसले संकलन गरिरहेको छ?</p>	<p>दीपक देवकोटा अध्यक्ष</p>	<p>-दूध डेरी तथा दुग्ध उत्पादन क्षेत्रलाई व्यवस्थित र व्यवसायिक बनाउन गाउँपालिका निरन्तर रूपमा काम गरिरहेको छ। विशेषगरी किसानहरूलाई दूध संकलन केन्द्रसँग जोड्ने, गुणस्तर सुधारका लागि आवश्यक तालिम दिने र चिस्यान केन्द्र (हर्षप अजर्षीप्लन) को व्यवस्थापन तथा विस्तार गर्ने कार्यहरू भइरहेको छ। साथै, सहकारी संस्थामार्फत दूध संकलन र बजारिकरणलाई मजबुत बनाउने प्रयास पनि गरिएको छ। आगामी दिनमा उत्पादन वृद्धि, गुणस्तर सुधार र बजार पहुँच विस्तारका लागि थप कार्यक्रमहरू अघि सारिने योजना छ।</p> <p>-रातो किताबमा समावेश भएका सबै कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा जान नसक्ने अवस्था कहिलेकाहीं बजेट अभाव, प्राथमिकताको पुनःनिर्धारण, प्राविधिक तयारीको कमी वा संघ-प्रदेशबाट प्राप्त हुने अनुदानमा आएको परिवर्तनका कारण हुन सक्छ। केही अवस्थामा ठेक्का प्रक्रिया, समय व्यवस्थापन र प्रशासनिक ढिलाइले पनि कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रभावित हुन सक्छ। तर गाउँपालिकाले अब यस्तो समस्या घटाउन योजना छनोटदेखि कार्यान्वयनसम्मको प्रक्रियालाई अझ व्यवस्थित र पारदर्शी बनाउने प्रयास गरिरहेको छ।</p> <p>- कृषि उत्पादनसम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन गाउँपालिकाको कृषि शाखा तथा सम्बन्धित प्राविधिकहरूले गरिरहेका छन्। वडा स्तरबाट संकलन हुने विवरणलाई कृषि शाखामा एकीकृत गरी विश्लेषण गर्ने प्रणाली</p>

				<p>अपनाइएको छ। साथै, किसान समूह, सहकारी संस्था र फिल्ड प्राविधिकहरूको सहकार्यमा उत्पादनको अनुमानित तथ्याङ्क तयार गरिन्छ। आगामी दिनमा यसलाई अझ व्यवस्थित बनाउन डिजिटल प्रणालीमार्फत वास्तविक समय तथ्याङ्क संकलन गर्ने दिशामा पनि काम अघि बढाइनेछ।</p>
५	<p>माधव प्रसाद अधिकारी वडा नं ३</p>	<p>-जीवन ज्योति माविमा विद्यार्थी संख्या एकदम कम छ, साथै विद्यालयसम्म आउन पनि विद्यार्थीहरूलाई समस्या भइरहेको छ। यस विद्यालय र विद्यार्थीको भविष्यलाई कसरी हेर्नुभएको छ?</p> <p>-वडा नं. ३ काफलडाँडाका विभिन्न मठमन्दिरहरू नाजुक अवस्थामा छन्। यस्ता सांस्कृतिक सम्पदाहरू कसरी संरक्षण हुन्छ?</p> <p>-उपभोक्ता समितिमार्फत हुने काममा गुणस्तर नभएको र हिसाबमा गडबड भएको गुनासा छन्। यसलाई कसरी नियन्त्रण गर्ने प्रयास गर्नुभएको छ?</p> <p>-मान्द्रे सामुदायिक वन फोहोर फाल्ने स्थानका रूपमा चर्चित हुन थालेको छ। भच्चेक बजारको फोहोर कसरी र कहिलेबाट नियन्त्रण हुन्छ?</p>	<p>दीपक देवकोटा अध्यक्ष</p>	<p>- जीवन ज्योति माध्यमिक विद्यालयको अवस्था हामीले गम्भीर रूपमा लिएका छौं। विद्यार्थी संख्या घट्नु र पहुँचमा समस्या हुनु दुवै चुनौतीपूर्ण विषय हुन्। विद्यालयलाई सुदृढ बनाउन शैक्षिक गुणस्तर सुधार, शिक्षक व्यवस्थापन, अभिभावकसँग समन्वय तथा विद्यालयलाई आकर्षक बनाउन आवश्यक कार्यक्रम अघि बढाइनेछ। साथै, पहुँच समस्याको समाधानका लागि सम्बन्धित वडासँग समन्वय गरी बाटो तथा यातायात सुविधा सुधार गर्ने विषयमा पनि पहल गरिनेछ। विद्यालयलाई दिगो रूपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक पुनर्संरचना र स्रोत व्यवस्थापनमा समेत ध्यान दिइनेछ।</p> <p>-काफलडाँडाका मठमन्दिरहरू हाम्रो सांस्कृतिक पहिचानका महत्वपूर्ण सम्पदा हुन्। यस्ता संरचनाहरूको संरक्षणका लागि गाउँपालिका सवेदनशील छ। पुरातात्विक तथा धार्मिक सम्पदाको संरक्षणका लागि आवश्यक प्राविधिक अध्ययन गरी मर्मत-सम्भार गर्ने योजना छ। स्थानीय समुदाय, गुठी तथा धार्मिक समूहसँग सहकार्य गरेर संरक्षण तथा पुनर्निर्माणका कार्यक्रम अघि बढाइनेछ। साथै, पर्यटन प्रवर्द्धनसँग जोडेर यी सम्पदालाई दिगो रूपमा संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ।</p> <p>-उपभोक्ता समितिमार्फत हुने काममा पारदर्शिता र गुणस्तर कायम गर्नु हाम्रो प्राथमिकता हो। यसका लागि प्राविधिक अनुगमनलाई कडाइ गरिएको छ र अनिवार्य रूपमा कामको नियमित निरीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ। हिसाब-किताबमा हुने अनियमितता रोक्न सार्वजनिक परीक्षण र सामाजिक परीक्षणलाई अनिवार्य बनाइएको छ। नियम विपरीत काम गर्ने समितिमाथि कारवाही गर्ने व्यवस्था पनि लागू गरिएको छ। आगामी दिनमा यसलाई अझ कडाइका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ।</p> <p>-मान्द्रे सामुदायिक वनमा फोहोर फालिनु गम्भीर समस्या हो र यसले वातावरणीय क्षति पुऱ्याइरहेको छ भन्ने कुरा हामीले स्वीकार गरेका छौं। भच्चेक बजारको फोहोर व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकाले दिगो समाधानतर्फ काम गरिरहेको छ। वैशाख १ गतेबाट यहाँ पुर्णरूपमा फोहोर फाल्न हामी निषेध गर्दछौं। फोहोर संकलन प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्ने, डम्पिङ साइट तोक्ने र स्थानीय तहमा फोहोर व्यवस्थापन समिति सक्रिय बनाउने योजना अघि बढाइएको छ। अब तत्कालीन रूपमा अनियन्त्रित फोहोर फाल्ने कार्य रोक्न निगरानी कडाइ गरिनेछ र चाँडै व्यवस्थित व्यवस्थापन प्रणाली लागू गरिनेछ।</p>
६	<p>दीपक वि.क वडा नं ३</p>	<p>-गाउँपालिकाले जनप्रतिनिधि तथा शिक्षक शिक्षिकाहरूको बच्चाहरू सरकारी विद्यालयमा नै</p>	<p>दीपक देवकोटा अध्यक्ष</p>	<p>-जनप्रतिनिधि तथा शिक्षकका छोराछोरीहरू अनिवार्य रूपमा सामुदायिक विद्यालयमै अध्ययन गर्नुपर्ने भन्ने नीति शिक्षाको गुणस्तर सुधारसँग प्रत्यक्ष रूपमा जोडिएको विषय हो। यो नीति लागू गर्नुको मुख्य उद्देश्य 'नेतृत्वले आफैँ उदाहरण प्रस्तुत गर्ने' भन्ने हो। अहिले यो</p>

	<p>पढाउनु पर्ने नियम ल्याएको थियो। अहिले त्यो प्रक्रिया कहाँ पुगेको छ र कसरी अनुगमन भएको छ?</p>	<p>विषय कार्यान्वयन चरणमा नै रहेको छ। सम्बन्धित वडा कार्यालय र शिक्षा शाखामार्फत विद्यालय भर्ना विवरण संकलन गर्ने, वास्तविक रूपमा को-को विद्यार्थी सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छन् भन्ने तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने काम भइरहेको छ। केही स्थानमा कार्यान्वयन राम्रो देखिएको छ भने केही ठाउँमा अझै सुधार आवश्यक छ। नियम उल्लङ्घन भएको पाइएमा आवश्यक सचेतना र प्रशासनिक प्रक्रियामार्फत सुधार गर्ने नीति लिइएको छ। उद्देश्य दण्ड मात्र होइन, सामुदायिक विद्यालयप्रतिको विश्वास र जिम्मेवारी बढाउनु हो।</p>
--	---	--

११. जवाफदेहि वक्ताहरुको जवाफ तथा प्रतिक्रिया र प्रतिक्रिया

गाउँपालिका अध्यक्ष : दीपक देवकोटा : सर्वप्रथम म यहाँ उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु। आजको सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रममा उठाइएका जिज्ञासा, सुझाव तथा आलोचनाहरुले हामी जनप्रतिनिधिहरुलाई अझ उत्तरदायी, सचेत र परिणाममुखी बन्न प्रेरित गरेका छन्। म गाउँपालिका अध्यक्षको हैसियतमा यहाँ उठाइएका विषयहरुलाई गम्भीरतापूर्वक लिँदै केही महत्त्वपूर्ण विषयहरुमा आफ्नो धारणा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

अजिरकोट गाउँपालिकाको विकासका प्राथमिकताहरु स्पष्ट छन्, जसअन्तर्गत पूर्वाधार, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, रोजगारी र सुशासन मुख्य आधारका रूपमा रहेका छन्। दोस्रो चौमासिक अवधिसम्म प्राप्त वित्तीय प्रगति तथा सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरुले हामीलाई केही सकारात्मक संकेत दिएका छन्, तर अझै धेरै काम गर्न बाँकी रहेको वास्तविकता पनि म स्वीकार गर्छु। विशेषगरी पुँजीगत खर्च अपेक्षाकृत कम देखिनु र केही योजनाहरु कार्यान्वयनको चरणमा ढिलाइ हुनुजस्ता विषयहरुलाई हामीले गम्भीर रूपमा लिएका छौं।

कृषि तथा आर्थिक विकासका क्षेत्रमा रैथाने बीउ वितरण, माटो सुधार कार्यक्रम, बाँझो जमिन उपयोग, कृषि उत्पादनमा अनुदान, गन्ना सुधार, एक वडा एक व्यवसाय, दूध डेरी सञ्चालन, भेडीगोठ व्यवस्थापन, व्यावसायिक फर्म प्रवर्द्धन तथा रेनबो ट्राउट माछा भुरा वितरणजस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा आएका छन्। ४२ वटा नयाँ व्यवसाय दर्ता र २४२ वटा व्यवसाय नवीकरण हुनु सकारात्मक संकेत हो। यद्यपि यी उपलब्धिलाई दिगो आर्थिक रूपान्तरणमा बदल्न अझ प्रभावकारी अनुगमन र बजार पहुँच विस्तार आवश्यक छ भन्ने म स्पष्ट रूपमा भन्न चाहन्छु।

पूर्वाधार विकासतर्फ सलामे-भच्चेक-सिरनडाँडा सडक खण्डमा सीसी क्यामेरा, सडक बत्ती तथा हरियाली प्रवर्द्धनका लागि ठेक्का आह्वान गरिएको छ। हालसम्म ३९ वटा योजना सम्पन्न हुनु र ६ वटा योजनाहरु कार्यान्वयनमा रहनु सकारात्मक भए पनि कार्यसम्पादनको गति अझ तीव्र बनाउनुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ। यसमा प्राविधिक अनुगमन, ठेकेदारको जवाफदेहिता र समुदायको निगरानीलाई अझ सुदृढ बनाइनेछ।

शिक्षा क्षेत्रमा शैक्षिक मेला आयोजना र एसईई लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन हुनु राम्रो पहल हो। तर सामुदायिक विद्यालयहरुको गुणस्तर सुधार अझै हाम्रो प्रमुख चुनौती हो। त्यसैले शिक्षक क्षमता विकास, नियमित अनुगमन र विद्यालयस्तरीय सुधार योजनालाई अझ प्रभावकारी रूपमा अघि बढाइनेछ।

स्वास्थ्य क्षेत्रमा भच्चेक आधारभूत अस्पतालमा एमडीजीपी सेवा सुरु हुनु, विशेषज्ञ सेवा सञ्चालन हुनु र निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरहरु सञ्चालन हुनु महत्त्वपूर्ण उपलब्धि हुन्। साथै ९० जना महिलालाई “माइतीको कोसेली” कार्यक्रममार्फत सहयोग प्रदान गरिएको छ। यद्यपि औषधि व्यवस्थापन, जनशक्ति स्थायित्व र सेवा विस्तारका चुनौतीहरु अझै कायम छन्, जसलाई समाधान गर्न प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग समन्वय गर्दै आवश्यक बजेट र स्रोत व्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ। सामाजिक समावेशीकरणतर्फ वडा नं. ३ को काफलडाँडा दलित बस्तीलाई नमुना बस्तीका रूपमा छनोट गर्नु र महिला तथा वडा स्तरीय सञ्जाल पुनर्गठन हुनु सकारात्मक कदम हो। साथै रोजगारी सिर्जना, वैदेशिक रोजगार सहजीकरण, शव व्यवस्थापन तथा मनोसामाजिक परामर्श सेवाजस्ता सामाजिक उत्तरदायित्वका कार्यहरु पनि निरन्तर सञ्चालनमा रहेका छन्।

अन्त्यमा, म स्पष्ट रूपमा भन्न चाहन्छु कि यी सबै उपलब्धिहरू हाम्रो अन्तिम लक्ष्य होइनन्, बरु अझ राम्रो सेवा, प्रभावकारी शासन र दिगो विकासतर्फ अघि बढ्ने आधार हुन्। पुँजीगत खर्च वृद्धि, सेवा प्रवाह सुधार, सुशासन सुदृढीकरण र नागरिक सहभागिता विस्तारलाई आगामी दिनमा उच्च प्राथमिकतामा राखिनेछ। यहाँबाट प्राप्त सुभावा, गुनासा र अपेक्षाहरूलाई केवल कागजमा सीमित नराखी व्यवहारमा उतारिने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु। तपाईंहरूको साथ, सुभावा र निगरानी नै हाम्रो शक्ति हो। हामी सबै मिलेर अजिरकोट गाउँपालिकालाई समृद्ध, पारदर्शी र जनमुखी बनाउने साझा यात्रामा अघि बढ्नेछौं। धन्यवाद।

गाउँपालिका उपाध्यक्ष : अनिता भुजेल : म अध्यक्षज्यूले प्रस्तुत गर्नुभएको विस्तृत प्रगति विवरण र प्रतिबद्धतालाई सम्मान गर्दै यहाँ आफ्ना केही धारणा तथा सुभावाहरू राख्न चाहन्छु। उहाँले उठाउनुभएको विषयहरू अत्यन्त महत्त्वपूर्ण र समयसापेक्ष छन्, जसले गाउँपालिकाको विकास यात्रालाई सही दिशातर्फ अघि बढाउन मद्दत पुग्ने विश्वास लिएको छु।

गाउँपालिकाको समग्र विकास कुनै एक पक्षको मात्र प्रयासबाट सम्भव हुँदैन, यो सबै जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, सरोकारवाला निकाय र स्थानीय समुदायबीचको समन्वय र सहकार्यबाट मात्र सफल हुन्छ भन्ने कुरामा म विशेष जोड दिन चाहन्छु। त्यसैले सबै वडाका प्रतिनिधिहरू, वडाध्यक्षज्यूहरू तथा सम्बन्धित सबै सरोकारवालालाई अझ सक्रिय र जिम्मेवार बनाउन आवश्यक छ भन्ने मेरो धारणा छ।

अध्यक्षज्यूले उल्लेख गर्नुभएको सडक, शिक्षा, स्वास्थ्य र पर्यटन विकासका प्राथमिकताहरू अत्यन्त सकारात्मक छन्। यी क्षेत्रहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि हामीले समयमै कार्य योजना बनाउने, नियमित अनुगमन गर्ने र स्थानीय समुदायको प्रत्यक्ष सहभागिता सुनिश्चित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने आवश्यकता छ। विकासका कार्यक्रमहरू कागजमा मात्र सीमित नभई जनताको जीवनस्तरमा प्रत्यक्ष परिवर्तन ल्याउने दिशामा अघि बढ्नुपर्छ भन्ने मेरो स्पष्ट धारणा छ।

विशेषगरी महिला सशक्तीकरण र युवालाई उत्पादनशील तथा आत्मनिर्भर बनाउने कार्यक्रमहरूलाई हामीले अझ प्राथमिकतामा राखेका छौं। यसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ र महिला समूह, युवा क्लब तथा स्थानीय संस्थाहरूसँगको सहकार्यलाई अझ मजबुत बनाउँदै लक्षित कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।

म आगामी दिनमा गाउँपालिकाको नीति निर्माण, सेवा प्रवाह र विकास निर्माणका सबै प्रक्रियामा पारदर्शिता, जबाफदेहिता र समावेशितालाई अझ सुदृढ बनाउन निरन्तर प्रयासरत रहनेछु। साथै, सबै कार्यक्रमहरूले छिटो, प्रभावकारी र परिणाममुखी नतिजा दिन सक्नु भन्ने उद्देश्यका साथ म सक्रिय रूपमा भूमिका निर्वाह गर्नेछु।

अन्त्यमा, हाम्रो साझा उद्देश्य यहाँका नागरिकहरूको जीवनस्तर उकास्नु, समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्नु र दिगो विकास हासिल गर्नु हो। त्यसका लागि सबै पक्षबीच सहकार्य, एकता र निरन्तर प्रयास आवश्यक छ भन्ने विश्वासका साथ सबैमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सिताराम पन्थ : म आजको सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रममा यहाँ उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई हार्दिक स्वागत तथा सम्मान व्यक्त गर्दै, गाउँपालिकाको प्रशासनिक पक्षबाट आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को दोस्रो चौमासिक अवधिसम्म भएका प्रगति विवरण तथा आगामी प्रतिबद्धताहरू राख्न चाहन्छु।

हाम्रो गाउँपालिकाले चालु आर्थिक वर्षको दोस्रो चौमासिक अवधिसम्म विभिन्न क्षेत्रहरूमा उल्लेखनीय प्रगति हासिल गरेको छ। यस अवधिसम्म आन्तरिक राजश्वतर्फ २५,८०,९७३ संकलन भएको छ, भने विभाज्य राजश्वतर्फ २०,००,००० प्राप्त भएको छ। वित्तीय प्रगतिका दृष्टिले आर्थिक विकासतर्फ ८.६ प्रतिशत, सामाजिक विकासतर्फ ४०.९७ प्रतिशत, भौतिक पूर्वाधारतर्फ १९.३९ प्रतिशत, सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्रतर्फ २३.०२ प्रतिशत तथा कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिकतर्फ ५८.०२ प्रतिशत प्रगति हासिल भएको छ। समग्र खर्चतर्फ चालु खर्च ४२.५२ प्रतिशत र पुँजीगत खर्च १७.१ प्रतिशत भई कुल ३५ प्रतिशत खर्च सम्पन्न भएको छ।

यस अवधिमा कृषि तथा आर्थिक विकासतर्फ रैथाने आलु बीउ वितरण, माटो सुधारका लागि कृषि चुन वितरण, बाँझो जमिनमा खेती प्रवर्द्धन, कृषि उत्पादनमा अनुदान, गहू सुधार कार्यक्रम, 'एक वडा एक व्यवसाय' कार्यक्रम,

साभेदारीमा दूध डेरी सञ्चालन, भेडीगोठ तथा खर्क व्यवस्थापन, व्यवसायिक फर्म प्रवर्द्धन तथा रेनबो ट्राउट माछाका भुरा वितरण जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएका छन्। साथै ४२ वटा नयाँ व्यवसाय दर्ता तथा २४२ वटा व्यवसाय नविकरण गरिएको छ। वडा नं. ५ मा २९ जना लघुउद्यमीलाई मौरीपालन सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको छ भने स्थानीय मदिरा उद्यम सञ्चालनका लागि समिति गठन गरिएको छ।

पूर्वाधार विकासतर्फ सलामे-भच्चेक-सिरनडाँडा सडक खण्डमा सीसी क्यामेरा, सडक बत्ती तथा हरियाली प्रवर्द्धनका लागि ठेक्का आह्वान गरिएको छ। हालसम्म ३९ वटा योजना सम्पन्न भएका छन् भने ६ वटा योजनाहरू ठेक्का सम्झौता भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेका छन्। शिक्षा क्षेत्रतर्फ गाउँपालिका स्तरीय शैक्षिक मेला आयोजना गरिएको छ भने शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि एसईई लक्षित कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेका छन्। स्वास्थ्य क्षेत्रमा स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै ९० जना महिलालाई 'माइतीको कोसेली' वितरण गरिएको छ। निःशुल्क बृहत् स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिएको छ भने भच्चेक आधारभूत अस्पतालमा एमडीजीपी सेवा सुरु गरिएको छ र प्रत्येक महिनाको अन्तिम शनिवार विशेषज्ञ सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइएको छ।

सामाजिक समावेशीकरणतर्फ वडा नं. ३ को काफलडाँडा स्थित दलित बस्तीलाई नमूना दलित बस्तीका रूपमा छनोट गरिएको छ भने वडा स्तरीय तथा महिला सञ्जाल पुनर्गठन गरिएको छ। रोजगारी सिर्जनातर्फ ६ वटा आयोजनाहरू कार्यान्वयनमा रहेका छन्। वैदेशिक रोजगारीसँग सम्बन्धित सेवाअन्तर्गत ४५ जना युवालाई श्रम स्वीकृतिका लागि सहजीकरण गरिएको छ भने वैदेशिक रोजगारीमा मृत्यु भएका ५ जनाको शव नेपाल ल्याउन तथा आर्थिक सहायताका लागि आवश्यक सहजीकरण गरिएको छ। जना व्यक्तिलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गरिएको छ।

अजिरकोट गाउँपालिका प्रशासनले पारदर्शिता, जवाफदेहिता र परिणाममुखी सेवा प्रवाहलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्दै काम गरिरहेको छ। हाम्रो नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमार्फत नागरिकको जीवनस्तर सुधार गर्ने दिशामा हामी निरन्तर प्रतिबद्ध छौं। आगामी दिनमा पुँजीगत खर्चलाई वृद्धि गर्दै विकास निर्माणका कार्यहरूलाई तीव्रता दिने, राजश्व संकलनको दायरा विस्तार गर्ने तथा सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउनेतर्फ विशेष ध्यान केन्द्रित गरिनेछ।

अन्त्यमा, गाउँपालिकाको समग्र विकास यात्रामा साथ, सहयोग र योगदान पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, साभेदार संस्था तथा आम नागरिकप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। तपाईंहरूको निरन्तर साथ र सहकार्यले अजिरकोट गाउँपालिकालाई समृद्ध, सुशासित र दिगो विकासतर्फ अग्रसर बनाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने विश्वास व्यक्त गर्दछु।

१२. कार्यक्रमको सबल पक्षहरू

- जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, नागरिक समाज तथा स्थानीय बासिन्दाको सक्रिय र अर्थपूर्ण सहभागिता,
- विकास योजनाहरूको प्रगति विवरण तथा बजेट खर्च पारदर्शी रूपमा सार्वजनिक प्रस्तुति,
- जनताले उठाएका प्रश्न र जिज्ञासामा सम्बन्धित अधिकारी तथा जनप्रतिनिधिबाट स्पष्ट र चित्तबुभ्दो उत्तर,
- सुनुवाइ प्रक्रियालाई निष्पक्ष र प्रभावकारी बनाउन स्वतन्त्र व्यक्तित्वको संयोजन,
- खुला छलफलमार्फत नागरिक र निर्वाचित प्रतिनिधिबीच प्रत्यक्ष संवादको अवसर,
- कार्यक्रमको जानकारी समयमै सम्प्रेषण गरी नागरिक सहभागिता अभिवृद्धि,
- विकास योजना, बजेट खर्च तथा नीति निर्माण प्रक्रियामा पारदर्शिता सुदृढीकरण,
- सहभागीहरूले दिएका सुझाव र गुनासाहरूलाई आगामी योजनामा समावेश गर्ने प्रतिबद्धता,
- उठाइएका विषयहरूलाई लिखित रूपमा संकलन गरी समाधानको ट्याकिड गर्ने प्रणालीको विकास,
- सरकारी निकाय र नागरिकबीच सम्बन्ध सुधार गर्दै पारस्परिक विश्वास अभिवृद्धि,
- स्थानीय सरकारका प्राथमिकता र योजनाहरू सार्वजनिक रूपमा प्रस्तुत,
- केही समस्याहरूको तत्काल समाधानका लागि जनप्रतिनिधिहरूको प्रतिबद्धता,
- सरकारी निकाय र नागरिक समाजबीच सहकार्य प्रवर्द्धन गर्ने अवसर,
- स्थानीय सरकारलाई थप पारदर्शी, उत्तरदायी र जनउत्तरदायी बनाउने अभ्यासको सुदृढीकरण,

१३. सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू

- सेवाग्राही सन्तुष्टि मापन प्रणाली लागू गर्नुपर्छ,
- सार्वजनिक सुनुवाईमा पर्याप्त समय सुनिश्चित गर्नुपर्छ,
- जनप्रतिनिधिहरूको अनिवार्य उपस्थिति सुनिश्चित गर्नुपर्छ,
- नागरिकको गुनासो र सुझाव संकलनका लागि नियमित प्रणाली बनाउनु पर्छ,
- बजेट कार्यान्वयनको पारदर्शिता सुनिश्चित गर्नुपर्छ,
- वडास्तरको समस्या तत्काल समाधान गर्न उपयुक्त प्लेटफर्म बनाउनुपर्छ,
- समुदाय आधारित निगरानी प्रणाली लागू गर्नुपर्छ,

१४. समस्याहरू

- समय व्यवस्थापनमा चुनौती हुँदा सार्वजनिक सुनुवाई निर्धारित समयभन्दा ढिलो सुरु भएको,
- दुर्गम स्थानमा कार्यक्रम आयोजना गर्दा सहभागीहरू जुटाउन कठिनाई भएको,
- गाउँमा पर्याप्त युवाहरू नभएका कारण नागरिकको उपस्थिति अपेक्षाअनुसार हुन नसकेको,
- सूचना प्रवाहको कमी हुँदा नागरिकहरूलाई कार्यक्रमको जानकारी समयमा नपुगेको,
- नागरिकको सहभागिता बढाउन प्रभावकारी प्रोत्साहन योजना नहुनु,
- सार्वजनिक सुनुवाईमा महिला र अपाङ्गजनको सहभागिता कम भएको,
- जनप्रतिनिधिहरूको सहभागिता अनियमित र अप्रत्याशित भएको,

१५. निष्कर्ष

सेवा प्रवाह, योजना र कार्यक्रमहरूका बारेमा नागरिक र सेवाप्रदायक बीच हाक्काहाक्की प्रश्नोत्तरको अवसर प्रदान गर्‍यो। यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य भनेको सार्वजनिक कार्यहरू, बजेट, योजनाहरू र कार्यक्रमहरूको बारेमा नागरिकहरूको प्रश्न र प्रतिक्रिया संकलन गर्नु थियो, जसको परिणामस्वरूप पारदर्शिता र जवाफदेहिता सुधारन योगदान पुऱ्याउने थियो। नागरिकहरूले प्रमुख समस्याहरू र सुझावहरू राखेका थिए। खानेपानीको समस्या, पर्यटन क्षेत्रको प्रवर्द्धन र संरक्षण, सडक निर्माण, पशु विमा, कृषि कार्यक्रम, शैक्षिक गुरुयोजना, खेलकुद र अन्य सार्वजनिक सेवा क्षेत्रका विषयमा गहिरो चासो व्यक्त गरिएको थियो।

सार्वजनिक सुनुवाईमा सहभागी नागरिकहरूले समस्याहरूको समाधानको माग गरे र यसका लागि आवश्यक कदमहरूको योजना निर्माण गर्न सुझाव दिएका थिए। उनीहरूले सरकारी लगानीको राम्रो प्रतिफल नआइरहेको कुरा उठाउँदै, विकास निर्माणमा पारदर्शिता र अधिक प्रभावकारी कार्यान्वयनको आवश्यकता महसुस गरेका थिए। यस कार्यक्रममा नागरिकहरूको सवाल र सुझावले सरकारी निकायलाई अधिक सशक्त र पारदर्शी रूपमा काम गर्न प्रोत्साहित गर्‍यो। कार्यक्रममा सहभागी जनप्रतिनिधिहरूको उपस्थिति र भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ। गाउँपालिका अध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, र वडाध्यक्षहरूको सक्रिय सहभागिता र प्रश्नहरूको उत्तर दिनु यस कार्यक्रमको महत्व र प्रभावकारिता बढ्यो। यसले जनताको विश्वासलाई बलियो बनाएको छ र सरकारी निकायहरू बीचको समन्वयलाई सुदृढ गरेको छ। जनप्रतिनिधिहरू र सरकारी अधिकारीहरूको उत्तरदायित्व र पारदर्शितालाई बलियो बनायो। यस्ता सुनुवाईहरूले प्रशासनको काममा सुधार ल्याउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नेछन्।

पारदर्शिता र जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्नका लागि केही महत्वपूर्ण उपायहरू पनि प्रस्ताव गरेको छ। कार्यक्रमको निरन्तरता र नियमित सञ्चालनका लागि एउटा कार्यविधि तयार गर्न जरुरी छ। यसबाट मात्र विकास निर्माणमा पारदर्शिता र जवाफदेहिता थप सुदृढ हुनेछ। सरकारी योजनाहरू र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता सुनिश्चित गर्न नियमित रूपमा जनसुनुवाई आयोजना गर्न सुझाव दिइएको छ। यसबाट सरकार र जनताको बीचको विश्वास अझ मजबुत हुनेछ। यस कार्यक्रमको एक प्रमुख सन्देश भनेको सार्वजनिक योजनामा नागरिकको सशक्त सहभागिता हो।

यसले नागरिकलाई आफूसँगको योजना र कार्यक्रमका बारेमा जागरूक बनाउँछ र आफूलाई प्रभावित पार्ने निर्णय प्रक्रियामा सहभागिता दिन्छ। साथै, यसले प्रशासनलाई जनतासँग प्रत्यक्ष संवाद गर्ने अवसर पनि प्रदान गर्छ।

अर्को महत्वपूर्ण पक्ष भनेको सूचना प्रवाहको सुधार हो। यस कार्यक्रममा सञ्चारको माध्यमबाट नागरिकलाई साँचो र प्रभावकारी जानकारी दिइनु आवश्यक देखिन्छ। यसका लागि पर्चा-पम्प्लेट, स्थानीय सञ्चार माध्यम र सामाजिक सञ्जालको प्रयोग गरी सूचना सम्प्रेषणलाई थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ। यस्तो प्रणालीबाट नागरिकको पहुँच अझ सुलभ हुनेछ र उनीहरूको सहभागिता थप बढ्नेछ। दुर्गम स्थानमा सहभागिता न्यून हुने समस्यामा पनि ध्यान दिनु आवश्यक छ। त्यसका लागि स्थानीय स्वयंसेवकहरूको सहयोग र स्थानीय सञ्चार माध्यमको प्रयोग गरेर कार्यक्रमको सूचना दूरदराजका स्थानसम्म पुऱ्याउन सकिन्छ। यसले दुर्गम र पिछडिएका क्षेत्रमा पनि नागरिकको सक्रियता र सहभागिता बढाउनेछ।

सार्वजनिक सुनुवाईले विकास निर्माण र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता र जवाफदेहिता वृद्धि गर्न महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ। यस कार्यक्रमले नागरिक र प्रशासनबीचको गहिरो समन्वय र विश्वासलाई सुदृढ गरेको छ र यसलाई नियमित रूपले सञ्चालन गर्नाले गाउँपालिकाको प्रशासनलाई अझ प्रभावकारी र उत्तरदायी बनाउनेछ। यदि यसलाई व्यवस्थित र योजनाबद्ध ढंगले जारी राख्न सकिन्छ भने, यसले भविष्यमा अझ राम्रो परिणामहरू दिन सक्छ। कार्यक्रमको प्रमुख सुधारका क्षेत्रहरूमा सार्वजनिक सुनुवाईको नियमितता, जानकारी प्रवाहको सुधार र सबै जनप्रतिनिधिहरूको सक्रिय सहभागिता र स्थानीय स्तरमा समस्याहरूको समाधानमा तात्कालिक प्रतिक्रिया जनप्रतिनिधि र नागरिकको बीचमा सीधा संवादको अवसर प्रदान गर्न महत्वपूर्ण छन्।

बहिर्गमन अभिमत

सर्वप्रथम अजिरकोट गाउँपालिकालाई यस अवसरका लागि हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु। अजिरकोट गाउँपालिका, गोरखाको चालु आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को दोस्रो चौमासिक सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम अन्तर्गत अनुसूची-३ (४.१) सँग सम्बन्धित बहिर्गमन अभिमतको प्रतिवेदन यहाँहरू माभक्त प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

अजिरकोट गाउँपालिका कार्यालय तथा गाउँपालिका भित्रका विभिन्न वडा कार्यालयबाट सेवा लिएका र सेवा लिएर फर्किएका जम्मा ६१ जना व्यक्तिहरूसँग भेटेर बहिर्गमन अभिमत फारम भराइएको थियो। जसमध्ये लिङ्गका आधारमा ३५ जना महिला र २६ जना पुरुष सहभागी भएका थिए। शैक्षिक हिसाबले हेर्दा २७ जना दश कक्षासम्म अध्ययन गरेका, १६ जना प्रवेशिका तहसम्म शिक्षा हासिल गरेका र बाँकी १८ जना प्रवेशिका तहभन्दा माथिल्लो तहको शिक्षा हासिल गरेका नागरिकहरू रहेका थिए। जातीय संरचनाअनुसार १४ जना ब्राह्मण, ७ जना क्षेत्री, २२ जना जनजाति समुदायका र १८ जना दलित समुदायका सहभागी रहेका थिए। उमेर समूहका आधारमा २० वर्षभन्दा कम उमेरका २ जना, २० देखि ४५ वर्षसम्मका २० जना र ४५ वर्षभन्दा माथिका ३९ जना सहभागी भएका थिए।

बहिर्गमन अभिमतमा सहभागी अधिकांश सेवाग्राहीहरूले भुक्तानी लिन, दर्ता/नवीकरणलगायत गर्नका लागि कार्यालय पुगेको उल्लेख गरेका छन्। तीमध्ये १३ जनाले भुक्तानी लिन आएको बताएका छन् भने २४ जनाले सिफारिस लिन, दर्ता/नवीकरण तथा अन्य प्रशासनिक कामका लागि कार्यालय पुगेको जनाएका छन्।

सेवा लिँदा कससँग सम्पर्क गर्ने भन्ने विषयमा कतिको स्पष्ट जानकारी थियो भन्ने प्रश्नमा ७१ प्रतिशत सहभागीहरूले आफूलाई स्पष्ट जानकारी रहेको बताएका छन् भने १६ प्रतिशतले अस्पष्ट रहेको र १३ प्रतिशतले सामान्य रहेको बताएका छन्। सेवा प्रदायक कर्मचारीहरूले सेवाग्राहीको आवश्यकता र अपेक्षा कतिको बुझे भन्ने सन्दर्भमा ७७ प्रतिशतले 'ठिक' मात्र बुझेको बताएका छन् भने ११ प्रतिशतले 'धेरै राम्रा' र १२ प्रतिशतले 'कम' रूपमा बुझेको बताएका छन्।

सेवा दिने कर्मचारीको व्यवहारप्रति अधिकांश सहभागीहरूले सकारात्मक प्रतिक्रिया दिएका छन् र व्यवहार मैत्रीपूर्ण रहेको बताएका छन्। यद्यपि, केही सहभागीहरूले गुनासो राख्दा व्यवहारिक रूपमा नबुझिने समस्या अझै रहेको औल्याएका छन्। ७१ प्रतिशत सहभागीहरूले कर्मचारीहरूको व्यवहार सरल रहेको र समयमै उपस्थित हुने पक्ष राम्रो लागेको बताएका छन्। साथै, धेरै सहभागीहरूले विगतको तुलनामा सेवा प्राप्त गर्ने प्रक्रिया अहिले छिटो र सहज भएको उल्लेख गरेका छन्। कार्यालयको भौतिक अवस्था पनि अधिकांश सेवाग्राहीलाई सन्तोषजनक लागेको देखिन्छ।

सुधारका पक्षहरूबारे सहभागीहरूले सेवाग्राहीलाई सेवा लिन आवश्यक कागजातका विषयमा पहिले नै स्पष्ट जानकारी गराइनुपर्ने, जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूले व्यवहारिक समस्या बुझ्नुपर्ने र महिनामा एक पटक गाउँमै पुगेर जनताको गुनासो प्रत्यक्ष सुन्ने व्यवस्था गरिनुपर्ने सुझाव दिएका छन्। समग्रमा, सेवा प्रवाहमा सुधार देखिए पनि अझ प्रभावकारी, पारदर्शी र जनमैत्री बनाउन थप प्रयास आवश्यक रहेको निष्कर्ष निकाल्न सकिन्छ।

- गाउँमा पूर्वाधार विकास भए पनि बसाइँसराइ बढिरहेको हुँदा रोजगारी सिर्जना, सीप विकास र स्थानीय उद्योग प्रवर्द्धनमा जोड दिनुपर्ने ।
- योजना छनोटदेखि कार्यान्वयनसम्म पारदर्शिता, जवाफदेहिता र अनियमितता नियन्त्रणका लागि स्पष्ट नीति आवश्यक रहेको ।
- नागरिकका गुनासा, सुझाव तथा प्रतिक्रियाको व्यवस्थापनका लागि प्रत्येक वडामा गुनासो सुनुवाइ प्रणाली वा हेल्पडेस्क स्थापना गर्नुपर्ने ।
- सिरानखोलाको पानी भच्चेकसहित ५ वटै वडामा ल्याउने प्रक्रियामा ठेकेदारको लापरवाहीका कारण ढिलाइ भइरहेको हुँदा यसमा पालिकाले ध्यान दिनुपर्ने ।
- गाउँपालिकामा भएका योजनाहरूको प्रभावकारी अनुगमन गरी आम नागरिकलाई जानकारी गराउने व्यवस्था आवश्यक रहेको ।
- अनुदान वितरणपछि त्यसको प्रभावकारी अनुगमन नभएको गुनासो रहेकाले त्यसमा सुधार गर्नुपर्ने ।
- उपभोक्ता समितिमार्फत भएका निर्माण कार्यको गुणस्तरमा प्रश्न उठेकाले आवश्यक नियन्त्रण र निगरानी गर्नुपर्ने ,
- गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय भवन तथा वडा नं. ५ को वडाकार्यालय भवन निर्माण कहिले सम्पन्न हुन्छ भन्ने जिज्ञासा उठाइएको छ ।
- स्थानीय युवाहरूका लागि रोजगारी सिर्जना गर्ने स्पष्ट योजना आवश्यक रहेको ।
- तालिम लिएपछि त्यसको प्रयोग कसरी गर्ने भन्ने विषयमा स्पष्ट मार्गदर्शनको अभाव रहेको ।
- टुटुवान-वडा नं. ३, बुधसिंह-वडा कार्यालय र खरिबोट-अपुन सडक स्तरोन्नति कहिले हुन्छन्,
- नयाँ शैक्षिक सत्र सुरु हुन लागेको सन्दर्भमा सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी आकर्षण र गुणस्तर सुधारका योजना आवश्यक रहेको ।
- बाँदर नियन्त्रण, फोहोर व्यवस्थापन, सार्वजनिक शौचालय निर्माण, सिसिटिभी जडान तथा पार्किङ व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्याहरू समाधान गर्नुपर्ने ।
- किसानलाई उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम प्रभावकारी रहेको हुँदा यसलाई निरन्तरता दिनुपर्ने सुझाव प्राप्त भएको छ ।

- धन्यवाद

नागरिक प्रतिवेदन

अजिरकोट गाउँपालिका, गोरखाको चालु आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को दोस्रो चौमासिक अवधिमा आयोजित सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रमका लागि नागरिकहरूबाट संकलित नागरिक प्रतिवेदन फारमहरूको आधारमा यो सारसंक्षेप तयार गरिएको हो। नागरिकको प्रत्यक्ष अनुभव, सेवा प्रवाहप्रतिको धारणा र सुझावलाई समेट्दै तयार गरिएको यस प्रतिवेदनमा गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, प्रशासनिक प्रक्रिया तथा विकास निर्माणसम्बन्धी समग्र अवस्थाको झल्को प्रस्तुत गरिएको छ।

यस प्रतिवेदनका लागि गाउँपालिकाका विभिन्न वडाबाट कुल ७१ जना नागरिकहरूले नागरिक प्रतिवेदन फारम भरेका थिए। फारम संकलन वडा नं. १, २, ३, ४ र ५ का विभिन्न स्थानमा गरिएको थियो। वडागत विवरणअनुसार वडा नं. १ बाट १४ जना, वडा नं. २ बाट १५ जना, वडा नं. ३ बाट २३ जना, वडा नं. ४ बाट १२ जना र वडा नं. ५ बाट ७ जना सहभागी भएका थिए। लिङ्गका आधारमा हेर्दा ३७ जना महिला र ३४ जना पुरुषको सहभागिता रहेको देखिन्छ। शैक्षिक अवस्थाअनुसार २२ जना साक्षर, १७ जना प्रवेशिका तहसम्म अध्ययन गरेका र ३२ जना प्रवेशिका भन्दा माथिल्लो तहको शिक्षा हासिल गरेका नागरिकहरू रहेका छन्। जातीय संरचनामा १९ जना ब्राह्मण, ८ जना क्षेत्री, ३१ जना जनजाति र १३ जना दलित समुदायका नागरिकहरूको सहभागिता रहेको छ भने उमेर समूहका आधारमा २० वर्षभन्दा कम उमेरका २ जना, २० देखि ४५ वर्षसम्मका ३१ जना र ४५ वर्षभन्दा माथिका ३८ जना सहभागी भएका थिए।

सेवा सन्तुष्टिसम्बन्धी प्रश्नमा सहभागीमध्ये ३५ जनाले आफू सन्तुष्ट रहेको उल्लेख गरेका छन् भने २१ जनाले ठिकै सन्तुष्ट र १५ जनाले असन्तुष्ट रहेको बताएका छन्। त्यस्तै कर्मचारीको व्यवहारप्रति ३४ जनाले सन्तुष्ट रहेको, २१ जनाले ठिकै रहेको र १५ जनाले असन्तुष्ट रहेको प्रतिक्रिया दिएका छन्। यसले समग्रमा सेवा प्रवाहप्रति मध्यमदेखि सकारात्मक धारणा रहेको देखिए पनि असन्तुष्ट समूहको उपस्थिति पनि उल्लेखनीय रहेको संकेत गर्छ।

सेवा लिन जाँदा वडापत्रअनुसार सेवा प्राप्त भए वा नभएको विषयमा ४३ जनाले वडापत्रअनुसार सेवा पाएको बताएका छन् भने २१ जनाले ठिकै मात्र सेवा पाएको र ७ जनाले वडापत्रअनुसार सेवा पाउन नसकेको उल्लेख गरेका छन्। समस्या समाधान प्रक्रियाका सम्बन्धमा अधिकांश नागरिकले औसत रूपमा समस्या समाधान हुने अनुभव व्यक्त गरेका छन्। सेवाको गुणस्तरका विषयमा धेरैजसो नागरिकले “ठिकै” रहेको प्रतिक्रिया दिएका छन् भने कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार राम्रो रहेको धारणा पनि उल्लेखनीय रूपमा आएको छ। कार्यालय र सेवाग्राहीबीचको सम्बन्धलाई धेरैले सकारात्मक रहेको बताएका छन्, जसले स्थानीय तह र नागरिकबीचको संवाद केही हदसम्म सुदृढ हुँदै गएको संकेत गर्छ।

कर्मचारीप्रतिको विश्वासको अवस्थालाई हेर्दा ३१ जना नागरिकले आफू विश्वस्त रहेको बताएका छन् भने २१ जनाले ठिकै र १९ जनाले अविश्वस्त रहेको उल्लेख गरेका छन्। यसले सेवा प्रवाहप्रति विश्वासको स्तर मिश्रित रहेको देखाउँछ। कार्यालयको कार्य प्रणालीसम्बन्धी प्रश्नमा ३४ जनाले ठिकै रहेको बताएका छन् भने ११ जनाले अति सरल र २६ जनाले जटिल तथा भ्रष्टाचारपूर्ण रहेको प्रतिक्रिया दिएका छन्। आम्दानी र खर्च सार्वजनिक सूचना पाटीमा राखिएको विषयमा ३२ जनाले मात्र देखेको उल्लेख गरेका छन् भने बाँकी ३९ जनाले कम देखेको वा नदेखेको बताएका छन्, जसले वित्तीय पारदर्शिता अझ प्रभावकारी बनाउनुपर्ने आवश्यकता देखाउँछ।

सेवाप्रतिको समग्र जनविश्वासको अवस्थामा ३१ जना विश्वस्त, २१ जना ठिकै र १९ जना अविश्वस्त रहेको देखिएको छ, जसले नागरिक विश्वास अझै पूर्ण रूपमा सुदृढ हुन नसकेको संकेत गर्छ। यसैबीच गाउँपालिकाका पाँच वडालाई जोड्ने सडकहरूको स्तरोन्नति कार्य भइरहे पनि ठेकेदारको लापरवाहीका कारण निर्माण कार्यमा ढिलाइ भएको भन्दै नागरिकहरूले कडाइका साथ अनुगमन गर्नुपर्ने सुझाव दिएका छन्। वडा नं. ५ को चनौटे-मुच्चोक-भच्चेक सडक निर्माण सुरु हुनु सकारात्मक भए पनि यसलाई समयमै सम्पन्न गर्नुपर्नेमा विशेष जोड दिइएको छ। साथै वलाड, अपुन, नम्की र सिरानडाँडा जस्ता क्षेत्रमा होमस्टे प्रवर्द्धन गर्दै पर्यटन र ग्रामीण रोजगारी सिर्जनामा ध्यान दिनुपर्ने

तथा सामुदायिक विद्यालयमा गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्न शिक्षक प्रशिक्षण, नियमित अनुगमन र शैक्षिक सुधार आवश्यक रहेको सुझाव पनि नागरिकहरूले दिएका छन्।

समग्रमा अजिरकोट गाउँपालिकामा सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र प्रशासनिक सुधारका प्रयासहरू देखिए पनि नागरिकको पूर्ण सन्तुष्टि हासिल हुन सकेको छैन। सेवा गुणस्तर, पारदर्शिता, जनविश्वास र आयोजना कार्यान्वयनमा अझ सुधार आवश्यक रहेको नागरिक प्रतिवेदनले संकेत गरेको छ। यो प्रतिवेदनले आगामी नीति निर्माण तथा सेवा सुधारका लागि महत्त्वपूर्ण मार्गदर्शन प्रदान गर्ने अपेक्षा गरिएको छ।

- सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन वडास्तरमै डिजिटल सेवा प्रणाली विस्तार गरी नागरिकलाई छिटो, सहज र भन्फटमुक्त सेवा उपलब्ध गराउनुपर्ने।
- कार्यालयमा हुने ढिलासुस्ती र प्रक्रियागत जटिलता घटाउन स्पष्ट कार्यविधि, समयसीमा र जिम्मेवारी प्रणाली कडाइका साथ लागू गर्नुपर्ने।
- विकास निर्माण विशेषगरी सडक स्तरोन्नति कार्यमा ठेकेदारको लापरवाही नियन्त्रण गर्न नियमित, कडा र पारदर्शी अनुगमन प्रणाली लागू गर्नुपर्ने।
- योजनाको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न प्राविधिक परीक्षण, अनिवार्य अनुगमन तथा सार्वजनिक जानकारी प्रणाली प्रभावकारी बनाउनुपर्ने।
- गाउँपालिकाको आम्दानी, खर्च, योजना प्रगति तथा बजेट कार्यान्वयन विवरण नियमित रूपमा सूचना पाटी, वेबसाइट र सार्वजनिक माध्यमबाट पारदर्शी रूपमा सार्वजनिक गर्नुपर्ने।
- सामुदायिक विद्यालयमा गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्न शिक्षक तालिम, नियमित अनुगमन र विद्यार्थी सिकाइ मूल्यांकन प्रणाली सुधार गर्नुपर्ने।
- वलाड, अपुन, नम्की, सिरानडाँडा लगायतका क्षेत्रमा होमस्टे प्रवर्द्धन गरी पर्यटन विकास तथा ग्रामीण रोजगारी सिर्जनामा विशेष योजना ल्याउनुपर्ने।
- नागरिक गुनासो व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन हरेक वडामा गुनासो दर्ता तथा समाधान संयन्त्र स्थापना गरी समयमै समाधान गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्ने।

धन्यवाद ।

अनुसूची-४

(बुंदा नं. ७.८ संग सम्बन्धित)

सार्वजनिक सुनुवाइमा पालना गर्नुपर्ने आचार संहिता

- १ सहभागीले बोल्नका लागि हात उठाएर संकेत गर्नुपर्नेछ ।
- २ सहभागीले प्रश्न वा सुझाव के राख्ने हो, पहिले स्पष्ट गर्नुपर्नेछ ।
- ३ सहजकर्ताले बोल्ने संकेत गरेपछि मात्र आफ्नो नाम सहित प्रश्न वा जिज्ञासा राख्नुपर्नेछ ।
- ४ सेवाग्राही सहभागी नागरिकहरु धैरैलाई प्रश्न गर्न समय दिनुपर्ने भएकाले बुदागत रुपमा छोटकरिमा प्रश्न प्रतिक्रिया राख्नुपर्नेछ र सहजकर्ताले निर्धारण गरेको समय बितेपछि तत्काल प्रस्तुति रोक्नुपर्नेछ ।
- ५ आफूभन्दा पहिलेका सहभागीले बोलेका कुरालाई दोहोर्न्याउन जरुरी हुनेछैन ।
- ६ चित्त नबुझेमा सहजकर्ताको अनुमति लिएर थप प्रश्न राख्न पाइनेछ ।
- ७ सहभागीले बिना आधार कसैप्रति लाञ्छनायुक्त भाषाको प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- ८ सुनुवाइका वक्ता तथा सहभागीलाई उत्तेजित पार्ने वा बदलाको भावनाबाट भनाइ राख्न वा बोल्न पाइने छैन ।
- ९ सुनुवाइलाई बिथोल्ने प्रयास कतैबाट भएको पाइएमा सबै सहभागी मिलेर शालीनतापूर्वक समाधान खोज्ने पहल गर्नु सबैको कर्तव्य हुनेछ ।
- १० सुनुवाइलाई विषयान्तर हुन बाट सबै सहभागि सचेत हुनु पर्नेछ ।

आज मिति २०८२ चैत्र २३ गते सोमबारका दिन अजिरकोट गाउँपालिकाको आयोजना तथा गोरखा सन्देश मिडिया प्रा.लिको समन्वयमा आयोजित गाउँपालिकाको चालु आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को दोस्रो चौमासिक अर्न्तगतको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गाउँपालिकाको वडा नं ३ स्थित हंसपुरमा गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री दीपक देवकोटाको अध्यक्षतामा तथा तपशिलका व्यक्तिहरुको उपस्थितिमा सम्पन्न भयो ।

उपस्थिति

क्र.स	नाम थर	पद	ठेगना	फोन नं.	हस्ताक्षर
१.	श्री दीपक देवकोटा	गाउँपालिका अध्यक्ष	अजिरकोट-५	९८५१२००७०४	
२.	श्री अनिता भुजेल	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	अजिरकोट-३	९८५१३११७४४	
३	श्री जानुराम पन्थी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		९८५६०१००५५	
४	श्री मनोज गुरुङ	वडाध्यक्ष- १	अजिरकोट-१	९८१८६१४५२७	
५	श्री कृष्णप्रसाद गुरुङ	वडाध्यक्ष- २	अजिरकोट-२	९८६६५९४८०४	
६	श्री बाबुराम अधिकारी	वडाध्यक्ष- ३	अजिरकोट-३	९८४०८४९२४	
७	श्री जंगवहादुर गुरुङ	वडाध्यक्ष- ४	अजिरकोट-४	९८५६०७१२३२	
८	श्री विर्खध्वज गुरुङ	वडाध्यक्ष- ५	अजिरकोट-५	९८५११८६१४०	
९					
१०					
११					
१२	सिताराम पन्त	शिक्षा अधिकृत		९८४६०८८१५१	
१३	लाल प्रसाद पौडेल	सूचना अधिकारी		९८५६०४३४३३	
१४	सुरेश दवाडी	जनस्वास्थ्य अधिकृत		९८५६०११३७९	
१५	सन्तोष थापा	इन्जिनियर		९८५६०७३५३३	
१६	डा. सजना भुजेल	पशु विकास अधिकृत		९८४३७०७०२५	
१७	शम्भु थापा	कृषि विकास अधिकृत		९८६५३८१०३२	
१८	प्रनभ गोपाली	सूचना प्रविधि अधिकृत		९८६५००११२३	
१९	समीर पोखरेल	कृषि विकास शाखा		९८१६१२९१७७	
२०	सञ्जु लामिछाने	रोजगार संयोजक		९८६५१९४२७३	
२१	रिती अधिकारी	जिन्सी शाखा		९८४६०४२७०४	
२२	अमित श्रेष्ठ			९७६६३६६३	
२३	केपी श्रेष्ठ			९८४४२६३३३३	
२४	राजेश श्रेष्ठ			९८६५११३३३३	
२५	बेबा श्रेष्ठ			९८४६५५११७१	
२६	सुशान्त श्रेष्ठ			९८५१११११११	
२७	विशाल श्रेष्ठ			९८५५०८७६५५	
२८	हरि राम देवकोटा			९८४६२५५५४८	
२९	नरेश श्रेष्ठ				
३०	मित्र श्रेष्ठ				

क्र	नाम धर	पद	ठेगाना	फोन नं	सिग्न
३१	शुभ वं रासाड			१८५१४११२३४	
३२	सविता सिमल	मनोसामाजिक परामर्शदात्री	अजिमेकोट गा. पा.	९०६५९८५२६	
३३	खुषा खडका	व्यायिक सहजकर्ता	अजिमेकोट गा. पा.	९८४३०४२०८८	
३४	जिदाम्य ठकाल	श.र.प.प. - बी. उपसमोक्त	भा.गा. पा. २	९८४५२०२६९०	
३५	यदुप्रसाद गह	वास्तव्य समाप्तिसं-गा.पा.	अजिमेकोट-२	९८५९९०५५६	
३६	रुकु व तमडि	इष्टान फा २	इष्टान २फा २	९८१६६३६३१	०२३
३७	शुभ राज अधिकारी	काफलडाडा	मं.गा.पा ३	९८५६५७७२७५	
३८	शुभ नाथ कवि डर	- / -	अजिमेकोट-२	९८५९९०५५६	
३९	महेश्वर श.अ.वि.सं.	मं.गा.पा		९८५९९०५५६	
४०	जेल ठ- गहड	किसान	३१	९८९६२२६३६३	
४१	प्याता जके २१५	किसान	काफलडाडा	९८१८६५९२८९	
४२	ठाकुर प्रसाद ठकाल	किसान	काफलडाडा	९८५९९०५५६	
४३	शुभ व. गहड	किसान	॥	९७७९४५५७१२९	
४४	पस्यराज अधिकारी	मं.गा.पा	काफलडाडा	९८४६४९३२५	
४५	शुभ व. गहड	मं.गा.पा		९८५९९०५५६	
४६	दिपक विश्वकर्मा	मं.गा.पा	अजिमेकोट ३	९८६९०८४३६९	
४७	शुभ व. गहड	मं.गा.पा	अजिमेकोट ३	९८६९०८४३६९	
४८	बाबुराम अधिकारी	किसान	अजिमेकोट ३	९८५०६६०७१६	
४९	ठाकुर गहड	मं.गा.पा - वि.	अजिमेकोट ३	९८५९९०५५६	
५०	सुरेन्द्र आचार्य	किसान	अजिमेकोट ३	९८५९९०५५६	
५१	अनूप अधिकारी	किसान	अजिमेकोट ३	९८५९९०५५६	
५२	शुभ व. गहड	किसान	अजिमेकोट ३	९८५९९०५५६	
५३	गंगावहापुर शुभ	किसान	अजिमेकोट ३	९८५९९०५५६	
५४	कुशी भान गुड	किसान	अजिमेकोट ३	९८५९९०५५६	
५५	सविता गुड	किसान	अजिमेकोट ३	९८५९९०५५६	
५६	सविता गुड	किसान	अजिमेकोट ३	९८५९९०५५६	
५७	उमा गुड	किसान	अजिमेकोट ३	९८५९९०५५६	
५८	कुशमा गुड	किसान	अजिमेकोट ३	९८५९९०५५६	
५९	लालमाया गुड	आमा समूह अध्यक्ष	अजिमेकोट	९८११३६५५१	
६०	चित्रमाया गुड	सदस्य	अजिमेकोट	९८१४२२८८२७	
६१	देउमाया गुड	सदस्य	अजिमेकोट	९७६१८३५५५५	
६२	सुतमाया गुड	किसान	अजिमेकोट	९८२८५८५७२६	
६३	विष्णु गुड	किसान	अजिमेकोट	९८२३७५५६११	
६४	कुलमाया गुड	किसान	अजिमेकोट	९८१५१७१५५०	
६५	निशा गुड	किसान	अजिमेकोट	९८०५१६५५८५	
६६	शुभ व. गहड	मं.गा.पा	अजिमेकोट	९८५९९०५५६	
६७	शुभ व. गहड	मं.गा.पा	अजिमेकोट	९८५९९०५५६	
६८	शुभ व. गहड	मं.गा.पा	अजिमेकोट	९८५९९०५५६	
६९	शुभ व. गहड	मं.गा.पा	अजिमेकोट	९८५९९०५५६	
७०	शुभ व. गहड	मं.गा.पा	अजिमेकोट	९८५९९०५५६	

Gorkha sandesh media pvt. ltd.

(६४)

- ००५ राम कृष्ण खत्री पत्र प्रकाशक ०३ ९८४३९९४०६०
- ०१) रीत वहाङ्ग कृष्ण प्रकाशक पान्थि ९८४३४२२३१८
- ०२) रत वहाङ्ग कृष्ण प्रकाशक (वर्षिक पत्र-संज्ञा) ९८४४६६२२३३
- ०३) प्र. स. ह. विद्यालय चौधरी प्र. यो. भव्येन्द्र गोस्वामी ९८४३०६६९३

(६४)

३.	तपाईं प्रति सेवाप्रदायक कर्मचारीले कस्तो व्यवहार गरे ?	मिलनसार र मैत्रीपूर्ण ✓	ठीकै	अभद्र/अमर्यादित
४.	सेवा प्राप्त गर्न आवश्यक सूचनाहरू (प्रमाण-कागजात र शुल्क-दस्तुर) वारे तपाईंलाई सेवाप्रदायक कर्मचारीले स्पष्ट गरे कि ?	अति स्पष्ट गरिदिए	ठीकै ✓	अलमल्ल हुने गरी अस्पष्ट सूचना दिए
५.	तपाईंले राख्नुभएका समस्यालाई के-कस्तो समाधान दिए ?	अति सजिलो तरिकाबाट समाधान दिए ✓	ठीकै	समाधान दिन सकेनन्
६.	सेवा प्राप्त गर्न अपनाइएको प्रक्रिया के-कस्तो लाग्यो ?	अति सजिलो (छोटो)	ठीकै ✓	लामो र भ्रन्भटिलो

कार्यालयको कुन-कुन पक्षमा धेरै राम्रो लाग्यो, कुन-कुन पक्षलाई सुधार गर्नुपर्ने देखियो ?

राम्रो लागेका कुराहरू	सुधार गर्नुपर्ने विषयहरू
१.	१) एउटा पत्र पढेँदा मलाई
२.	२) सेवा, सुचना र जानकारी पाउने
३.	३) तपाईंको सेवा
४.	४) स्थानीय बुझाइमात्र नभएर
५.	५) प्रत्येक पत्रमा नै जानकारी दिनु
	त्यस्ता जहाँ सेवा राम्रो हुन्छ ?
	६) कोहीलाई कुनै पनि काम गर्न
	गर्न नदिएरै पठाएर ?
	७) तालिम प्राप्त मसुदा बुझेर
	त्यस्ता जहाँ सेवा राम्रो हुने
	विषयमा धेरै राम्रो ?
	८)

अनुसूची-३

बहिर्गमन अभिमत (Exit Poll) संकलन गर्ने ढाँचा

बुँदा नम्बर ३.४.१ सँग संबन्धित

- १) सेवाग्राहीको लिंग :- पु/स्त्री ✓
- २) जात : *Chhetri* ✓
- ३) उमेर : ३०/३२
- ४) शिक्षा : *SSC* / ११
- ५) कार्यालय सम्म आइपुग्दाको समय : १ घण्टा ✓
- ६) यस कार्यालयको काममा मात्र आउनु भएको हो वा अन्य कामको लागि पनि
- ७) कार्यालयमा देहायको कुन कामको लागि आउनु भएको हो ? रेजा () चिन्ह दिनुहोस् ।
 - क) ✓ सिफारिस लिन/पुन्याउन
 - ख) ✓ दर्ता/नवीकरण
 - ग) आर्थिक सहयोग लिन
 - घ) योजना माग गर्न
 - ङ) योजनाको किस्ता लिन
 - च) योजनाको मूल्याङ्कन गराउन
 - छ) योजनाको अन्तिम भुक्तानी लिन
 - ज) स्थानीय निकायले राखेको सूचना प्राप्त गर्न
 - झ) सूचनामूलक सामग्री प्राप्त गर्न
 - ञ) अन्य कुनै भए

सि.नं.	सेवाको नाम	मूल्याङ्कन -उपयुक्त कोष्ठमा रेजा () लगाउने		
१.	सेवा लिन को सँग सम्पर्क गर्ने भन्नेमा तपाईंलाई स्पष्ट जानकारी भयो ?	अति स्पष्ट	ठीकै ✓	अस्पष्ट
२.	सेवाप्रदायक कर्मचारीले तपाईंको आवश्यकता र अपेक्षा कति बुझे जस्तो लाग्यो ?	अति धेरै ✓	ठीकै	धेरै

३.	तपाईं प्रति सेवाप्रदायक कर्मचारीले कस्तो व्यवहार गरे ?	मिलनसार र मैत्रीपूर्ण ✓	ठीकै	अभद्र/अमर्यादित
४.	सेवा प्राप्त गर्न आवश्यक सूचनाहरु (प्रमाण-कागजात र शुल्क-दस्तुर) बारे तपाईंलाई सेवाप्रदायक कर्मचारीले स्पष्ट गरे कि ?	अति स्पष्ट गरिदिए	ठीकै ✓	अलमल्ल हुने गरी अस्पष्ट सूचना दिए
५.	तपाईंले राख्नुभएका समस्यालाई के-कस्तो समाधान दिए ?	अति सजिलो तरिकाबाट समाधान दिए ✓	ठीकै	समाधान दिन सकेनन्
६.	सेवा प्राप्त गर्न अपनाइएको प्रक्रिया के-कस्तो लाग्यो ?	अति सजिलो (छोटो)	ठीकै ✓	लामो र भन्कटिलो

कार्यालयको कुन-कुन पक्षमा धेरै राम्रो लाग्यो, कुन-कुन पक्षलाई सुधार गर्नुपर्ने देखियो ?

राम्रो लागेका कुराहरु	सुधार गर्नुपर्ने विषयहरु
१.	१. गाउँपालिकाको पुस्तकालय
२.	२. गाउँपालिकाको स्वास्थ्य चौकी
३.	३. गाउँपालिकाको जलपानीको प्रयोग
४.	४. गाउँपालिकाको विद्यालय
५.	५. गाउँपालिकाको स्वास्थ्य चौकी
	६. गाउँपालिकाको जलपानीको प्रयोग
	७. गाउँपालिकाको स्वास्थ्य चौकी
	८. गाउँपालिकाको जलपानीको प्रयोग
	९. गाउँपालिकाको स्वास्थ्य चौकी
	१०. गाउँपालिकाको जलपानीको प्रयोग

नागरिक प्रतिवेदन पत्र

१. सिफारिस सम्बन्धी

- १.१ सिफारिसको लागि चाहिने आवश्यक कागजातहरुको प्रष्ट जानकारी पाउनु भयो ?
पाएँ (✓) ठीकै पाएँ () स्पष्ट पाईन ()
- १.२ कुनै सिफारिसको लागि लाग्ने दस्तुर बाहेक अतिरिक्त रकम दिनु पर्‍यो? दिएँ () थोरै दिएँ () मागिएन र दिइएन पनि (✓)
- १.३ त्यहाँबाट दिने सिफारिस लिंदा कसको सहयोग लिनुभयो ? आफैँ (✓) मध्यस्थकर्ता वा कार्यालयकै मान्छे () नेता / ठूलाबडा ()
- १.४ राजस्व, शुल्क तथा दस्तुर को-कससंग उठाउने गर्दछन् ? सबैसंग कर उठाउँछन् () सीमित व्यक्ति संग मात्र कर उठाउँछन् () धेरै बक्यौता रहने गरेको छ ()

२. पूर्वाधार तथा सरसफाई सम्बन्धी

- २.१ कार्यालयमा सरसफाईको अवस्था कस्तो छ ? राम्रो (✓) ठीकै () खराब ()
- २.२ कार्यालयमा सरसफाई सम्बन्धी गुनासो गर्दा त्यसमाथि कारवाही कतिको गरिन्छ ? तुरुन्तै हुन्छ () पटक पटक भनेपछि मात्रै हुन्छ () जति भनेपनि हुन्छ ()
- २.३ तपाईंको विचारमा जि.वि.स./न.पा./गा.वि.स. ले सरसफाई तथा जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम के कस्तो किसिमले गर्छ ? नियमित र राम्रो संग () ठीकै गर्छ (✓) नियमित रुपमा गर्दैन ()
- २.४ तपाईंको गाविस/नगरपालिकामा विकास निर्माणको स्थिति कस्तो छ ? राम्रो () ठीकै (✓) खराब ()
- २.५ सञ्चालन गरेका योजनाहरु कतिको प्रभावकारी छन् ? प्रभावकारी छन् () ठीकै छन् (✓) प्रभावकारी छैनन् ()

- २.६ योजनाको बिल भुक्तानी दिने व्यवस्था कस्तो छ ?
सहज () सहज (✓) ठीकै () अष्टयारो ()
- २.७ योजनाहरु जाँचपास गर्दा प्राविधिकहरुलाई रकम दिनुपर्छ ?
पर्दैन (✓) मागै लिन्छन् () रकम नदिए अष्टयारो पाउँछन् ()
- २.८ योजना सञ्चालन गर्दा प्राविधिक सहयोग कतिको पाउनु भयो ?
सजिलै पाइयो (✓) कहिले काँही पाइयो () माग गर्दा पनि पाइएन ()
- २.९ विकास निर्माणका बारेमा जानकारी माग्दा पाउनु हुन्छ ?
सजिलै पाइन्छ (✓) सोधेपछि पाइन्छ () सोधेपनि पाइँदैन ()
- २.१० स्थानीय निकायको आचारसंहिता पालना भएको छ ?
पालना भएको छ (✓) ठीकै पालना भएको छ () कति पनि पालना भएको छैन ()
- २.११ योजना सञ्चालन गर्दा जि.वि.स./न.पा./गा.वि.स. बाट कतिको सहयोग पाउनु भएको छ ?
धेरै सहयोग पाएको छु () ठीकै सहयोग पाएको छु (✓) निरुत्साहित गरिन्छ ()
३. यस कार्यालयको तल दिइएका विविध पक्षहरुमा तपाईंको अनुभव कस्तो छ ?
- ३.१ आर्थिक श्रोत कस्तो छ ?
आवश्यक श्रोत उपलब्ध () कम श्रोत उपलब्ध () अति कम श्रोत उपलब्ध ()
- ३.२ काम गर्ने प्रणाली र प्रक्रिया कस्तो छ ?
अति सरल () ठीकै (✓) जटिल ()
- ३.३ कार्यालयमा भएका कर्मचारीमा सीप कस्तो छ ?
आवश्यक सीप छ (✓) आवश्यकता भन्दा कम छ () सीप निकै कम छ ()
- ३.४ जि.वि.स./न.पा./गा.वि.स. को आम्दानी र खर्च बाहिर सूचना पाटीमा टाँसेको देख्नुभयो ?
टाँसेको देखेको छु () कहिले काँही टाँसेको देखिन्छ () खै कतै देखिएन (✓)
- ३.५ कार्य सम्पन्नको आधारमा मूल्यांकन भएको छ कि छैन ?
छ (✓) ठीकै मूल्यांकन हुने गरेको छ () कहिले पनि भएको थाहा छैन ()
- ३.६ वर्तमान् कार्य सञ्चालन संरचना प्रति कतिको सन्तुष्ट हुनुहुन्छ ?
सन्तुष्ट () ठीकै (✓) कुनै जानकारी छैन ()

अनुसूची-३

बहिर्गमन अभिमत (Exit Poll) संकलन गर्ने ढाँचा

बुँदा नम्बर ३.४.१ सँग संबन्धित

- १) सेवाग्राहीको लिङ्ग :- पु/स्त्री
- २) जात : गुरुकुल
- ३) उमेर : ३६
- ४) शिक्षा : स्ले
- ५) कार्यालय सम्म आइपुग्दाको समय : ४० मिनेट
- ६) यस कार्यालयको काममा मात्र आउनु भएको हो वा अन्य कामको लागि पनि (रिजल्ट लिने)
- ७) कार्यालयमा देहायको कुन कामको लागि आउनु भएको हो ? रेजा () चिन्ह दिनुहोस् ।
 - क) सिफारिस लिन/पुन्याउन
 - ख) दर्ता/नवीकरण
 - ग) आर्थिक सहयोग लिन
 - घ) योजना माग गर्न
 - ङ) योजनाको किस्ता लिन
 - च) योजनाको मूल्याङ्कन गराउन
 - छ) योजनाको अन्तिम भुक्तानी लिन
 - ज) स्थानीय निकायले राखेको सूचना प्राप्त गर्न
 - झ) सूचनामूलक सामग्री प्राप्त गर्न
 - ञ) अन्य कुनै भए

सि.नं.	सेवाको नाम	मूल्याङ्कन -उपयुक्त कोष्ठमा रेजा () लगाउने		
१.	सेवा लिन को सँग सम्पर्क गर्ने भन्नेमा तपाईंलाई स्पष्ट जानकारी भयो ?	अति स्पष्ट	ठीकै ☒	अस्पष्ट
२.	सेवाप्रदायक कर्मचारीले तपाईंको आवश्यकता र अपेक्षा कति बुझे जस्तो लाग्यो ?	अति धेरै ☒	ठीकै	थोरै

विश्वस्त () ठीकै () अविश्वस्त ()

- ३.२ यस कार्यालयले प्रदान गरेको सेवाको बारेमा अरुलाई जानकारी गराई कतिको प्रचार गर्नु भएको छ ?
धेरै (✓) ठीकै () गरेको छैन ()
- ३.३ यस संस्थामा कार्यरत कर्मचारी प्रति तपाईंको विश्वास कतिको छ ?
धेरै (✓) ठीकै () विश्वास छैन ()
- ३.४ यस कार्यालयले विपन्न वर्गको लागि छुट्याएको सेवा प्रयोग गरेको थाहा पाउनु भएको छ ?
छ () छैन () अलिअलि थाहा छ (✓)

४. सेवाको गुणस्तर

- ४.१ यस कार्यालयबाट सेवा लिंदा कार्यालयले दिएको जानकारीबाट कतिको सन्तुष्ट हुनुहुन्छ ?
सन्तुष्ट (✓) कम सन्तुष्ट (-) असन्तुष्ट ()
- ४.२ तपाईं यस कार्यालयमा आउँदा कसको सहयोग लिनुभयो ?
आफै (✓) गाउँका ठूलाबडाको () मध्यस्थकर्ता ()
- ४.३ यस कार्यालयमा तपाईंले एउटा कामको लागि कति पटक धाउनु पर्‍यो ?
१ पटक (✓) २ पटक () सो भन्दा बढी ()

५. सेवा सम्बन्धी जानकारी

- ५.१ कार्यालयको भौतिक अवस्था कस्तो छ ?
अति राम्रो (✓) ठीकै () नराम्रो ()
- ५.२ कार्यालयमा भएको नागरिक बझापत्र बारे तपाईंलाई जानकारी छ ?
छ () आंशिक जानकारी छ () कुनै जानकारी छैन (✓)
- ५.३ कार्यालय र सेवाग्राही बीचको सम्बन्ध कस्तो छ ?
अति राम्रो () ठीकै (✓) खासै राम्रो छैन ()
- ५.४ सञ्चालन गरिने सार्वजनिक कार्यक्रममा सीमान्त वर्गको उपस्थिति कति प्रतिशतसम्म हुने गरेको छ ?

अनुसूची - २

बुँदा नम्बर ३.६.१ सँग संबन्धित

प्रश्नावली भाग - १

नागरिक प्रतिवेदन (Citizen Report Card)

(सन्तुष्टि वा असन्तुष्टि जनाउने)

उत्तरदाताको नाम र थर :- मर्देर गुर्ज जातजाति : अन्या
लिङ्ग : () महिला () पुरुष () उमेर ३६
शिक्षा SLC पेशा १.२५
ठेगाना ०५१०१ गाविस/नपा, वडा नं. ०९ सम्पर्क फोन नं.

१. सेवाको सन्तुष्टि

१.१ तपाईंले यस कार्यालयबाट समग्रमा कतिको सन्तुष्टि पाउनु भयो ?

सन्तुष्ट () ठीकै () असन्तुष्ट ()

१.२ सेवा लिन जाँदा कर्मचारीको व्यवहारप्रति तपाईं कतिको सन्तुष्ट हुनुहुन्छ ?

सन्तुष्ट () ठीकै () असन्तुष्ट ()

२. सेवाको नियमितता

२.१ नागरिक वडापत्रमा उल्लेख भए अनुसार तपाईंले प्राप्त गर्नुपर्ने सेवामा लागेको समय प्रति कतिको सन्तुष्ट हुनुहुन्छ ?

सन्तुष्ट () ठीकै () असन्तुष्ट ()

२.२ कार्यालय नियमित रुपमा (कर्मचारीको उपस्थिति, समय पालना, कार्यचुस्तता)

सञ्चालन भएको छ भन्ने कुरामा कतिको विश्वस्त हुनुहुन्छ ?

विश्वस्त () ठीकै () अविश्वस्त ()

२.३ तपाईंले सेवा लिन जाँदा अतिरिक्त रकम तिर्नु भयो ?

तिरिएको छैन () एकदमै कम () धेरै तिरिएको ()